

Nemci so izpraznili Vaux in se umaknili na Sommi.

NEMŠKE ČETE, KATERIM POVELJUJE KRON-PRINC, SO SE MORALE UMAKNITI IZ TRDNJAVE VAUX. — BERLIN POROČA, DA SO SE MORALE UMAKNITI VSLED NEZNOSNEGA FRANCOŠKEGA OGNJA. — GEN. FOCHOVE ČETE SO NAPREDOVALE TUDI NA SOMMESKEM BOJIŠČU. — GEN. MAURICE PRAVI, DA SE BODO VRŠILI BOJI NA ZAHODU CELO ZIMO.

Pariz, Francija, 2. novembra. — Nemškega prestolonaslednika se je prisililo, da je prepustil mogočno trdnjavo Vaux francoskim četam.

Nemške čete so se umaknile iz vseh ostalih francoskih trdnjav, ki so bile dozdaj še v njihovih rokah, kajti ogenj, katerega so pošiljale francoske čete, je bil neprenehljiv, — kot pravi sam berlinski urad.

In na Sommi so pa čete pod generalom Fochom precej napredovale v smeri proti La Transloy, ob kateri prišli so zaje 700 nemških vojakov ter zaplenile dvanajst strojnih pušk.

In vendar — na splošno začudenje — francoski vojni urad popolnoma nič ne poroča, da bi francoski vojniki dobili nazaj to važno trdnjavo, za katero je padla toliko Francozov in Nemcev. Francija je zvedela, da je Vaux zopet v francoskih rokah, iz nemškega poročila.

Francoski vojni urad celo pravi, da je bilo na verdunski fronti precej mirno.

Nemško uradno poročilo, ki je dospelo sem, se glasi: — Armadna skupina nemškega prestolonaslednika: Na verdunski fronti so se pričeli na obeh straneh reke vršiti hudi boji.

Francozi so dozdaj pošiljali ogenj na trdnjavo Vaux, katero so naše čete že zapustile danes ponoči, ne do bi jih sovražnik kaj oviral.

Vašneje dele trdnjave smo uničili predno smo jo zapustili.

To naznanilo nemškega vojnega urada pritisne zadnji pečat nemškega neuspeha pri Verdunu, kjer je nemški prestolonaslednik žrtvoval toliko stotisoč vojakov. Nekateri — kot znano — računajo nemške izgube pri Verdunu 500.000 vojakov, in pomniti je treba, da je razpolagal nemški prestolonaslednik s cvetom nemške armade.

Zdaj so vse pozicije, ki so kake vrednosti, v francoskih rokah. Vse te pozicije so bili Nemci v hudih bojih zavzeli in vsako inčo zemlje plačali z mnogimi življenji. Francozi so isto ozemlje zavzeli v kratkem času in z zelo majhnimi izgubami.

Kronprince je oblegal trdnjavo Vaux tri mesece in jo je potem končno 5. junija ponoči zavzel. To obleganje ga je baje stalo več kot 80.000 mož.

Hujših bojev menda še ni bilo v tej vojni za kako posamezno trdnjavo kot so se vršili pred Vauxom.

Kot gori rečeno, so imele francoske čete nekaj uspehov tudi na sommeskem bojišču, in sicer prodirale so proti vasi La Transloy, katero branijo močne nemške armade, ki so nastavljene v zakopih pred njo in v njej. Transloy se nahaja tri milje jugovzhodno od Bapaume. Nemške postojanke so zelo močne, toda francoski napadi so bili kljub temu uspešni.

Francozi so v teh bojih vjeli 200 nemških vojakov.

London, Anglija, 2. novembra. — Angleško uradno poročilo naznanja, da je bila neška artilerija na severozahodni fronti zelo aktivna. Angleška artilerija je obstreljevala nemške postojanke pri Ypresu.

Angleško in francosko, kakor tudi nemško zrakovplovstvo je bilo tekom celega dne zelo aktivno.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. — Trdnjavo Vaux se je izpraznilo, ker so nemški vojaški poveljniki mnenja, da ta točka ni tolike važnosti, da bi se še naprej žrtvovalo kaj vojakov.

Zdaj, ko so enkrat vse druge trdnjave, ki se nahajajo pred Vauxom, v francoskih rokah, so bili nemški poveljniki mnenja, da se tudi Vaux zapusti, kajti francoska artilerija je bila vsekakor zmogljiva trdnjavo tako razbiti, da bi se nemške čete kočno morale umakniti.

London, Anglija, 2. novembra. — Major gen. F. Maurice, glavni direktor vojaških operacij pri angleškem vojnem departmentu, je sprejel častnikarje, kateri so ga vprašali, kaj misli o izjavi gen. Hindenburga, ki pravi, da zavezniki ne bodo predrli zahodne fronte, ako se prav trudi trideset let.

Gen. Maurice je odgovoril:

— Naša sedanja ofenziva ni imela nikdar namena predrti skozi. Njen namen je bil oblažiti nemški pritisk na Verdun in pomoriti kolikormogoče veliko Nemcev. Jaz ne bom razpravljaj glede tridesetih let, ampak toliko rečem, da zavezniki so moč vedno raste, medtem ko nemška vedno gine. Mi se pozimi ne bomo ozirali na slabo vreme, temveč bomo kar naprej pritiskali na nje.

Kadar gre za obstoj naroda, ni nobena krtev prevelika!

Z vseh strani.

Kompromis na Bolgarskem. — Grki odšli iz Tesalije. — Volitve na Kubi. — Z balkanske fronte.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. Neko poročilo, ki je dospelo te dni iz Sofije, naznanja, da so se člani Stambulove stranke, ki so bili že več mesecev najhujši opozicionalci, pobotali z vlado. Povod temu je dala obsodba dr. Genadijeva, bivšega bolgarskega zunanjega ministra.

Danes se je podalo pet članov te stranke k ministrskemu predsedniku Radoslavovu in izjavilo, da se popolnoma strinjajo z vlado politiko.

San Salvador, 2. novembra. — Iz Nicaragve poročajo, da je začel vulkan Santiago zopet bruhati. V okraju Masaya je veliko polj uničenih.

Havana, Cuba, 2. novembra. — Pri predsedniških volitvah bo najbrže zmagal dr. Alfred Zayas. — Zayas je kandidat liberalne stranke in pravi, da bo imel najmanj 20.000 glasov večine.

Če bo izvoljen, se bo podala k njemu posebna deputacija z bivšim predsednikom Gomezom na čelu in mu čestitala.

Zayasov nasprotnik je Menocal. Zayas je bil bivši predsednik republike Kube.

London, Anglija, 2. novembra. Danes je bilo tukaj uradno razglašeno, da je vsa Grdoilovo že več dni v francoskih rokah.

V torek so zavzeli Srbi več strelnih jarkov ob reki Černi.

Rim, Italija, 2. novembra. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da je odšel 4. grški armadni zbir iz Janine proti jugu. — Kot poročajo iz zanesljivega vira, ni zdaj v Tesaliji nobenega grškega vojaka več.

Skebi stavkajo.

Včeraj je v New Yorku zastavkalo 1000 skebov-železničarjev, ki so dozdaj nadomeščali stavkajoče železničarje.

Danes ponoči so bili zopet policaji na cestnih karah in stražili skebe, ki so nadomeščali stavkajoče skebe. Čudne stvari se gode na svetu!

Skebi so pustili delo, ko jim je rekla družba, da jim odzdaj naprej bo plačevala kot rednim delavcem in ne več visoke skebarske plače, ki so bile v nekaterih slučajih \$37 do \$45 na teden.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Vsled negotovega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljke do preklica le pod pogojem, DA SE VSLED VOJNE IZPLAČAJO MOGOČE ZA ZAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati zamorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljavo toliko časa, da se izplača na določen naslov. Isto tako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne in radi sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Cene:			
K	\$	K	\$
10....	1.50	120....	15.00
15....	2.15	130....	16.90
20....	2.75	140....	18.20
25....	3.40	150....	19.50
30....	4.05	160....	20.80
35....	4.70	170....	22.10
40....	5.35	180....	23.40
45....	6.00	190....	24.70
50....	6.65	200....	26.00
55....	7.25	250....	32.50
60....	7.90	300....	39.00
65....	8.55	350....	45.50
70....	9.20	400....	52.00
75....	9.85	500....	65.00
80....	10.50	600....	78.00
85....	11.15	700....	91.00
90....	11.80	800....	104.00
95....	12.45	900....	117.00
100....	13.10	1000....	129.00
110....	14.30		

Kar se zdaj cene denarja skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi na kasovni po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dopne na zapad poslavdi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roke, se pri nas cene denarja še večkrat spreminjajo.

POŠILJATELJI DENARJA!

Italijani uspevajo.

Poročila se glase, da pritiskajo Italijani na dvanajst milj dolgi fronti. — Laško poročilo.

London, Anglija, 2. novembra. Italijani so zopet pričeli z ofenzivo proti Trstu. Tekom današnje dne so — kot se glasi poročilo, napadali prav od Gorice pa do Tržaškega zaliva, t. j. okoli 12 milj, kjer so imeli precejšnje uspehe, in sicer vzhodno od Gorice in na jugu Kraške planote.

Italijanski vojni urad poroča, da so vjele laške čete skoro pet tisoč avstrijskih vojakov.

Bombardiranja so se vršila skoro cele zadnje tri tedne ter tako pripravila pot laškim četam, ki zdaj napadajo. Kot se poročila glase italijanske operacije niso naleteli na posebne ovire. Na nekaterih točkah so Italijani za celo miljo napredovali.

Vzhodno od Gorice so se vršile najhujše bitke. Višine, ki se nahajajo tamkoli, so bile Italijanom v precejšnje ovire.

Po hudem boju so italijanske čete zasedle nekaj postojank na podnožju Soberja.

Medčasno so se pa vršile operacije ob Vipavski, kjer so bili pa boji neodločilni.

Nekoliko bolj proti jugu na Opatjasele-Kostanjevici črti, ki preseka Kras skoro na dvoje, so Italijani porinili Avstrijce nazaj na več točkah.

Avstrijci so potem vzprijazili protinapade, toda uspeha niso dosegli nobenega. — kot pravi italijanski vojni urad.

Dunaj, Avstrija, 2. novembra. Na Goriškem se je pričela italijanska ofenziva. Italijanske armade, ki so že prej večkrat napadale, so zdaj izpolnjenene in uprizarjajo zdaj zelo hude napade. — pravi avstrijsko uradno poročilo.

Prvi italijanski napadi so bili uspešno odbiti.

Italijani so pošiljali hud ogenj v Vipavsko dolino, hoteč zavzeti Vrtojbo, toda uspeha niso imeli. Sedem sovražnih brigad je sicer prišlo nekoliko naprej, toda so se morale obrniti nazaj.

Avstrijske čete se zelo hrabro bore. Kranjski domobranski pešpolk št. 27. je igral v teh bojih največjo ulogo.

Ti so vedno odbili vse napade. Zajeli smo 1000 laških vojakov in zaplenili sedem strojnih pušk.

London, Anglija, 2. novembra. Londonski "Times" je danes zjutraj prinesel članek, v katerem hvali italijanskega generala Cadorno, češ, da bo "vpliv novih italijanskih uspehov na avstrijsko prebivalstvo in vojaštvo velik."

Dalje pravi, da se bo treba italijanskim četam še zelo boriti predno bodo prišle do železnice in postojank, ki kontrolirajo Trst. "Toda, pravi končno "Times", sovražnik se bo boril s prepričanjem v svojem sreču, da bo porazen."

DARUJTE PAR CENTOV SLOVENSKEM TRPINOM V STARI DOMOVINI!

Pošiljatelj denarja!

Vsled zelo slabe pošte zvezo svetujemo vojakom pošiljati zdaj denar v stare domovine po brezličnem brzojavu.

Natančno smo polizvedeli, da pridejo take pošiljke za današnje razmere hitro. Za naslov se računa 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje \$4.00 za vsak naslov; ako bo kaj preveč ali premalo, bomo poslali nazaj ostrona pisali za primanjkljaj.

Brezlične pošiljke gredo vse v Nemčijo, odtam na Dunaj, odkoder jih odpošljejo na določen naslov.

Potrdil o izplačilu se zdaj iz stare domovine ne more dobiti, toda banka K. K. Priv. Oesterr. Credit Anstalt na Dunaju poroča, da zahteva in dobi ob pošte za vsako izplačilo takozvan Payee's receipt, t. j. potrdilo s pečatom zadnje pošte in lastnoročnim podpisom prejemnika ali poštarja. Vsa ta potrdila omenjena banka zbira in hrani ter jih bo poslala sem, ko bo pošta zveza zopet vrnjena.

Opozarjamo, da je mogoče po brezličnem brzojavu poslati le okrogle svote kot so spodaj navedene in še naprej do 10.000 kron.

Za take pošiljke se naj nam pošilja le pošte Money Ordere in denar v gotovini, kajti privatnih čekov za brzojavne pošiljke ni mogoče sprejemati. **SPODAJ OZNAČENIM CENAM JE TREBA PRIŠTETI ŠE \$4.00 ZA BRZOJAVNE STROŠKE.**

Naslov se mora jasno napisati in dodati: pošilje naj se brzojavno.

K: 100.00..... \$13.00 K: 600.00..... \$ 78.00
K: 200.00..... 26.00 K: 700.00..... 91.00
K: 300.00..... 39.00 K: 800.00..... 104.00
K: 400.00..... 52.00 K: 900.00..... 117.00
K: 500.00..... 65.00 K: 1000.00..... 129.00

"Deutschland".

S submarina razkladajo dragocen tovor. — Pir je zastražen. — Daniels bo šel gori.

New London, Conn., 2. nov. — Pir, kjer leži nemški podmorski čoln — submarin, — je na vseh straneh dobro zastražen, medtem ko razkladajo blago, katero je pripeljal kapitan Koenig s seboj iz Nemčije.

Razume se, da so morali prej kostumni uradniki pregledati vse blago. — To so storili, toda nihče drugi dozdaj še ne ve, kaj je pripeljal s seboj, kot kostumni uradniki in pa možto ter kapitan, in seveda tudi razni nemški uradniki. —

Nazaj bo odpotoval najbrže že v par dneh, namreč takoj, ko bo naložen tovor za nazaj, to bo najbrže sam kavčuk.

Gotovo je, da je pripeljal topot s seboj veliko več vrednosti kot prvič.

Domneva se, da bo prišel predno bo submarin odplul v New London ameriški mornariški tajnik Daniels, ki si bo podmorski čoln ogledal.

Kdo drug najbrže ne bo smel gori.

"Marina".

Berlin se bo najbrže izgovarjal na to, da je imela "Marina" na krovu top. Kaj bo storila vlada?

Washington, D. C., 2. oktobra. Državni uradniki so danes izjavili, da je znano dejstvo, da se je nahajal na krovu "Marine" top, spravilo državni department se v večje neprimliko, kot so bile se sicer vsled tega nepostavnega potopa.

Državni department pričakuje, da bo berlinska vlada, ako ji bo vlada Združenih držav poslala noto glede potopa, odgovorila, da je smatrala "Marino" za vojno ladjo, ker je imela gori top, dasi je vlada Združenih držav pripoznala, da smejo imeti vse trgovske ladje topove, toda smejo se jih poslužiti le v obrambne svrhe.

Državni uradniki se zelo zanimajo za dejstvo, da je nemška vlada poslala grški vladi obvestilo, da bodo avstrijski in nemški submarini potopili vsak parnik, ki bo v službi zaveznikov.

Domneva se, da bo administracija še nekoliko počaka, da se celo stvar natančneje preišče in da se dobi še nadaljne podatke o potopu.

Popolnoma gotovo pa je, da je šest Amerikancev potopljenih.

Mehiška komisija se je razšla.

Atlantic, N. J., 2. novembra. Mehiška komisija se je razšla. Stala se bo najbrže zopet 10. novembra. Razšla se je raditega, da bo mogoče nekaterim članom voliti.

Kakšen uspeh so dozdaj imeli, ni znano.

Boji med Nemci in Rumuni. Prodiranje srbskih vojakov.

BITKA V DOLINI REKE ALUTE. — RUMUNI POROČAJO, DA SE NI PRI PREDEALU NIČESAR POSEBNEGA PRIPETILO. — PRI DRAGOSLAVLJU SO SE MORALI ZAVEZNICI NEKOLIKO UMAKNITI. — SPOPADI JUŽNO OD BRAŠEVA. — ARTILERIJSKO OBSTRELJEVANJE OB DOIRANSKI FRONTI. — SRBI SO ODBILI VEČ BOLGARSKIH NAPADOV. — ANGLEŠKO BRODOVJE V AKCIJI.

Bukarešt, Rumunsko, 2. novembra. — Vrhovno poveljstvo naznanja

— Na zapadni fronti vlada mir. Položaj pri Predealu se ni veliko izpremenil. V dolini reke Prahove se boji neprestano nadaljujejo. Nam se je posrečilo odbiti več sovražniških napadov.

Pri Dragoslavlju smo odbili vroč napad, katerega so vzprijazili avstrijske in nemške čete. Vjeli smo precej vojakov in zaplenili dosti vojnega materiala.

V dolini reke Jiul zasledujemo sovražnika.

Na južni fronti je položaj neizpremenjen.

Petrograd, Rusija, 2. novembra. — Poročilo, ki ga je danes izdal ruski generalni štab, se glasi:

— Sovražnik je bil z vso silo navalil na goro Kapul, katero je branil le en naš polk. Ker je bil naval prevelik, so se naši že nameravali umakniti, toda v zadnjem hipu so jim prišle močne rezerve na pomoč. Vnela se je strahovito vroča bitka, ki se je končala s popolno zmago našega orožja.

Južno od Braševa se je bila vnela vroča bitka med rumunskimi in avstrijskimi četami.

V dolini Alute se boji nadaljujejo. Zaenkrat se še ne more reči, na katero stran se bo obrnila zmaga.

V Dobrudži se vrše spopadi samo med našimi in sovražnimi prednjimi stražami.

Vsa poročila, da je začel general Mackensen z novo ofenzivo, so neresnična.

London, Anglija, 2. novembra. — Sem je dospelo poročilo, da je prišel Vladimir Saharov, vrhovni poveljnik ruskih čet rumunski fronti. Saharov je bil imenovan vrhovnim poveljnikom rumunske armade.

Koliko je resnice na tem, se dozdaj še ni dalo dognati.

General Saharov je eden najboljših ruskih generalov. Zadnje poletje se je posebno odlikoval, ko je poveljeval Rusom v Voliniji.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. — Poročilo, ki ga je izdalo vrhovno poveljstvo ruske armade, se glasi:

— Fronta avstrijskega prestolonaslednika Karla Fr. Jožefa: V Gozdih Karpatih so se vršili vroči boji med našimi in sovražnimi oddelki. Pri Dorni Vatri smo nekoliko napredovali.

Poročilo vrhovnega poveljstva nemške armade naznanja:

— Na Sedmograški fronti je položaj neizpremenjen.

Rumuni so vzprijazili več napadov, katere smo opa z lahkoto odbili.

Pariz, Francija, 2. novembra. — Uradno poročilo francoskega vojnega ministrstva se glasi:

Med reko Strumo in Vardarjem se ni zadnje dni ničesar posebnega pripetilo. Ob ostalih frontah se vrše le manjši artilerijski spopadi, ki pa nimajo nikakega upliva na splošni položaj.

Na našem levem krilu vlada mir.

London, Anglija, 2. novembra. — Angleško vojno ministrstvo poroča:

— Na Doiranski fronti se posebno odlikujejo srbske čete, ki so zavzele zadnje dni že več važnih bolgarskih pozicij.

Nad železniško postajo v Janes se je pojavilo včeraj nekaj sovražnih zrakovplovcev. Vrgli so več bomb, ki pa niso povzročile posebne škode. Ko so stopile naše baterije v akcijo, so se sovražni zrakovplovci umaknili.

Naši vojaki so začeli utrjevati postojanko Darakli Juma, katero so bili pred kratkim zavzeli.

V torek je bombardirala naša artilerija sovražne postojanke pri Nehori.

Te dni se je vnela med Srbi in Bolgari bitka ob reki Černi. Srbi so si priborili zadnje dni že več lepih uspehov.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. — Vrhovno poveljstvo nemške armade razglasa:

— Ob ovinku reke Černe in severno od višine Nidje se je vnela strahovito vroča bitka. Srbi se obupno hranijo, najbrže pa ne bodo ničesar dosegli, ker smo mi v premoči in preskrbljeni z boljšo artilerijo.

Solun, Grško, 2. novembra. — Iz srbskega glavnega stana poročajo, da so odbile srbske čete napad na vas Budimirci.

Ob desnem bregu Černe je srbska artilerija naprestano v akciji.

Francozi so zavzeli neko vas, ki se nahaja 12 milj vzhodno od Bitolja.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIO PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President, LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
42 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Če celo leto velja list za Ameriko in	Za pol leta za mesto New York..	2.00
Canada	Za Evropo za vsa leta	4.50
Za pol leta	Za Evropo za pol leta	2.55
Če celo leto za mesto New York..	Za Evropo za četrt leta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izveniš nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Deposit here for postage in advance to be paid by the publisher.

Denar naj se blagoviti pošiljati po — Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje številke naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam navedite ta naslov:

"GLAS NARODA"

42 Cortlandt St.

Telephone 4687 Cortlandt.

New York City.

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

MEMBERSHIP LABEL

Znamenje časa.

Še prej kot v enem tednu bomo izvedeli, kdo bo stal prihodnja štiri leta naši novi veliki domovini na čelu.

Ljudje ugibajo, nekateri s precejšnjo gotovostjo, nekateri kar tako tjavendan.

Kandidati obljubujejo vse mogoče stvari, zlate gradove, sijajno bodočnost. Za delavca imajo dobro besedo, za obrtnika, za kapitalista, kratkoma za vse, od prvega do zadnjega.

In vseh teh dobrot bo deležno vesoljno amerišstvo, če bo zmagala prva stranka. Če bo zmagala ona druga, bo v Ameriki pekel, kakršnega si zdaj niti predstavljati ne moremo.

Škoda, da nikdo ne ve, katera je stranka prva in katera druga.

Demokratije pravijo, da se bomo v slučaju njihove zmage kar potapljali v blagostanju, republikanci zatrjujejo, da ni bilo še nikoli v Ameriki tako dobro, kot bo, če bodo oni zmagali.

Kam torej, na katero stran?

Po zadržanju govornikov in kandidatov bo dobrot brezprimerno veliko, če bo nasprotna stranka premagana. Zdaj zastopniki strank utemeljujejo svoje in pobijajo stališče nasprotnikov. To bo trajalo še par dni, samo do torka.

Potem bo zmagalec utihnil, in o obljubljenih dobrotah bo le malo slišati, zavziti pa sploh nobene ne bo mogoče.

Zdaj se vsakdo sklicuje na program. Brez programa ni nič, in pod tistim bo najboljši, kdor ima najboljši program.

Z izvolitvijo tega ali onega bo ostalo le pri programu, do izvrševanja oziroma do izvršitve programa najbrže ne bo prišlo.

Nasprotniki bodo nekaj časa očitali zmagovalcu, potem se bodo pa zopet vrgli na trudapolno delo — na izboljševanje programa, na revizijo programa, na posamezne točke programa.

To delo bo trajalo cela štiri leta. Po preteku štirih bo program zopet izboljšan in revidiran.

In po štirih letih bodo zopet volitve, pred volitvami se bo pa začela pesem, stara pesem, od katere nas zdaj že ušesa bole.

Takoj po izvolitvi bo pa vzela vajeti v roko sila, ki faktično vlada Združenim državam, ki vlada bogatim pravično, ne pripozna pa delavca za stvor, kateri je ravno tako opravičen do življenja kot vsak drugi.

Ta sila bo zavladala in v hipu tudi prevladala.

Njen sedež je v ozki newyorški ulici — Wall Streetu, in ime ji je — **ameriški kapitalizem.**

Hribar.

Te dni se je razširila med Slovani živčimi v New Yorku vest, da je pobegnil bivši ljubljanski župan Hribar iz Avstrije ter dospel v London.

Mi ne trdimo, da je ta vest resnična, še manj si pa upamo povsopeti do trditve, da je postal Hribar član Jugoslovanske Odbora v Londonu. To pa zategadelj ne, ker ni iz "Jugoslovanske kancelarije" še nobenega glasu.

Recimo, da je Hribar res pobegnil iz Avstrije, da je res v Londonu in magari tudi, da je član Jugoslovanskega Odbora.

Rojakom je znano, da so se vršile pred par leti v Ljubljani občinske volitve. Županom je bil ponovno izvoljen Hribar, na županski stol pa ni smel sesti, ker mu cesar ni dovolil.

V Avstriji je že tako. Cesarju so bolj znane ljubljanske razmere kot ljubljancem samim.

On je dobro županil, toda njegov greh je bil, ker je znal hrvaško, češko, rusko in še par drugih slovanskih jezikov.

Njegov greh je bil, ker se je udeležil nekaterih slovanskih shodov in ker je bil parkrat v Petrogradu.

Avstrijska vlada ga ni marala. Avstrijski cesar mu ni dovolil, da bi županoval beli Ljubljani.

To je dvojje dejstev in obenem dvojje dokazov, da je Hribar eden najboljših naših ljudi.

Avstrija se boji onega, katerega tepe.

Na Hribarjevo mesto je stopil silni gromovnik, dr. Ivan Tavčar, ki je takoj bo izbruhu vojne podal roko svojim najzagrizenejšim nasprotnikom min posadil pikelhavbo na glavo.

Pravijo, da ni mogel — drugače.

Po našem mnenju niso veleizdajalec tisti ljudje, katere so postrelili za ljubljanskimi in graškimi kasarnami, — pač pa tisti, katerim je klecnilo koleno pred oblastjo, na katero so se malo prej pljuvali.

Tavčarju ni nobeden s puškinim kopitom vbiaval avstrijskega patriotizma, kot so ga drugim vbiavali.

Zdaj je ljubljanski župan in se smeje oziroma joka, kakor mu pač brzojavijo gospodje z Dunaja.

Hribar je moral kmalo po vojni zapustiti Ljubljano. Ognali so ga nekam na Nižje Avstrijsko, kjer je bil neprestano pod nadzorstvom.

Ne samo Hribarja, tudi nebroj drugih naših najboljših ljudi, so na ta način spravili na varno.

Ako se mu je res posrečilo pobegniti, mu najiskrenejše čestitamo, če pa mora še vedno prenašati ljubeznjivosti avstrijskih feldbebov, sočustvujemo z njim.

Samo nekaj nam je še prišlo na misel, ko smo slišali novico o njegovem begu.

Kako vse drugače, boljše in prijetnejše bi bilo, če bi bil pod pozivom, ki je vabil Slovence na čikaško zborovanje — podpisan Hribar mesto Potočnjaka.

Hribar je stokrat bolj naš kot so bili vsi, ki so se izdajali za naše. In če je kje kak prepad, bi ga bil mož z lahkoto premostil.

—k.

Hindenburg.

Treba si je misliti, da Hindenburg, načelnik nemškega generalnega štaba, od katerega je odvisna usoda Nemčije, nima posebno veliko časa, da bi govoril s časnikarji ter jim razkladal svoje mnenje.

On nosi na svojih širokih ramah veliko odgovornost, njegov biznis je zdaj misliti na to, kako bo zmagal, ako je to sploh mogoče.

In pogledimo, kaj se je zgodilo. Hindenburg je na dolgo in široko govoril z zastopnikom dunajskega lista. Zakaj? Zastoj gotovo ni. Gotovo je moral imeti vzrok. Mnenje, ki se glasi, da je hotel s tem nekoliko okorajšiti Avstrijo, je vredno pritrjevanja.

Njegov pogovor, ki ga je imel z zastopnikom dunajske "Neue Freie Presse", je bil natisnjen v vseh centralnih časopisih in ljudje se ga gotovo brati, ne da bi dahi.

Govoril je o izčrpanju Francije: "Franciozi so izvrstni vojaki, toda ti uničujejo po nepotrebnem življenja s svojo metodo vojevanja. Franciozom ne bo vse skupaj nič pomagalo. Za svojo usodo se morajo največ zahvaliti Angležem. Ako bodo ukazali Angleži Franciozom prihodnjo spomlad pričešti se z eno ofenzivo, potem jih bodo oropali poslednje moči."

In kaj pa z Avstrijo, ki je edina zavezanka Nemčije, na katero more Nemčija kaj več polagati? On govori o izčrpanju Francije; ali ni mogoče, da je Avstrija ravnotako izčrpana kot je Francija? Saj je znano, da je imela Avstrija l. 1912 le 28,995,844 prebivalcev, medtem ko je imela Francija 39,601,509. Poznejših števk ne vemo.

Toraj, ako se bo vojna nadaljevala in se vršila kot se vrši zdaj, ali ni bolj mogoče, da bo prej Avstrija izčrpana kot Francija?

Vojaske poveljnik Hindenburg govori le o človeškem materialu, toda pri tem ne omeni ničesar o ekonomičnem izčrpanju. Vprašajmo se, če je mogoče, da bi bila Francija ekonomično prej izčrpana kot Avstrija.

Pa ne vzemimo samo Francije in Avstrije. Vzemimo zaveznike in centralne države. Vemo, koliko prebivalcev se lahko daje na bojno polje zavezniške države in koliko jih približno centralne lahko.

Hindenburg je izgovoril tudi sledeče hrabre besede: "Mi se nismo nikdar bali ruske premoči v številu. Mi ne poznamo nobene premoči v številu."

Hindenburg se je zelo pogumno izrazil, — prav kot Nemeec.

Toda, najbrže je ravno ta premoč tista, ki dela Nemeem sive lase, ako mislijo nanjo.

In še bolj jim bo delala sive, ko se bo ta premoč enkrat organizirala, ko bo prišla ta premoč v številu k premoči v moči.

Sveda, ako bo! In, ako hočejo zavezniški kraj doseči, bodo morali kaj takega storiti, sicer bo res tako kot pravi Hindenburg, da se bodo ravnali še trideset let.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Virginija je "suha".

S prvim novembrom je postala država Virginija "suha", — Virginija je šestnajsta ameriška država, ki jo je zadela ta usoda.

Ko je o polnoči 1. nov. stopila v veljavo ta postava, so se zaprli vsi saluni, ki se nahajajo v "suhi" ozemlju na jugu, ki se razteza od Washingtona do Jacksonville proti vzhodu in od Washingtona do New Orleansa proti zahodu.

Kljub temu, da je velik del takozvanega "Old Dominion"-a prvotno glasoval za "sušo" pri lokalnih volitvah, je nova postava še poleg tega zaprla osemsto salunov, največ teh v Richmondu, Norfolk, Newportu, Newsu, Petersburgu, Lynchburgu, Bristolu in Roanoke-u.

Ta postava je ena najbolj drastičnih, kar jih je sprejela državna legislatura. Prodajati se ne more nobene opojne pijače, izvet je le mošt. Nihče ne sme imeti v svoji hiši več kot galon viske (whisky), en galon vina ali tri galone piva. Ako se bo pri kom našlo več pijače, se bo smatralo to za prekršitev postave.

Glede te točke bodo imele sodne gotovo veliko opravka, kajti zadnje čase so si ljudje napravili velike zaloge pijače.

Proti onim, ki se ne bodo na pestavo ozirali, se bo zelo strogo postopalo.

Novice iz Clevelanda.

Ne vem, kje bi začel; v jesenskih časih človek nekako pozabljiv postane, zato bo treba odločiti kak pripomoček, seveda možgani si najbolj vtisnejo kak dejanski atentat, to se pravi, da se kaj čuti še pozneje, ker pa ta lepiše nič kaj ne odobrava takih občutkov (vsaj za svojo kožo ne), se bode opisalo debato pri Rumunskem koritu v Ribnici.

Kdor ne ve, da se Clevelanda slovenska naselbina deli v dva dela, naj si zapomni, da se imenuje od 55. ceste zahodno Žuženbenk, vzhodno pa Ribnica.

Toraj sto korakov ribniške meje na severni strani St. Clair-ke ceste se nahaja korito za kovanje napajali (včasih si pa tudi kdo ohladi kosti svojega rojstva tako-le v zgodnji jutranji, kadar gospod "On" doseže svoj uspeh).

To korito imajo zasedeno Rumunji, ki precej let ob lepih večerih, posebno živahnost se pa opaza, odkar je stopila Rumunija v vojno.

Nehote sem stopal mimo tega prostora ter se ozrl, ko so glasno debatirali. Stvar je prišla do vrhunca, začelo je padati, čez par trenutkov pa se zaženejo junaki v vodo, najbrže so se sporekli glede Domave, kako je pokalo; zmaga je bila neodločna. Pa kaj hočem pisati o Rumuncih.

"Avstrijski" slovenski meštarji so že dvakrat premenili čas za dvorano, ker je pa Jugoslovanski zbor zopet prestavljen v Pittsburgh; je va vprašanje, če bodo tudi sedaj to storili.

V cerkvi sv. Vida v Clevelandu je bila birma Nastopili so vojaki s sabljami, eni s puškami itd. Veliko ljudi je gledalo, ko so se gošpod škof pripeljali, zvonovi so

pelj svojo pesem, vse je bilo kot birma. Po končani ceremonijah pa je dveh birmancev manjkalo. Ljudje so se spraševali, kje so se izgubili in kaj da je, in zvedelo se je, da je bila zadnji trenutek odklonjena neka botra, zaradi katere je opustil birmo še drugi. To so nedostaki, ki ne svetijo prelepo ter so ljudje že izrekli sodbo.

V Clevelandu je nastala velika draginja, ki nima para, pa jo še obiljubuje za v bodoče.

V naši naselbini sta se pojavila dva lokala, in sicer: Kegljisce na dvorišču Lausehe, ki je najmodernejše opremljeno ter sodeluje slovenski klubi; postavljalec so črnei. Oh, prav kot na Euclid Ave. Krasi naši zahodni naselbini pa dela prenovljena trgovina Belaj & Močnik, ki ne zaostaja od "down town" trgovin.

Poročevalec G. N.

Slamnikarji zahtevajo višje plače.

V tork zvečer, 31. oktobra t. l., so izdelovalci ženskih in otroških slamnikov, člani krajevnih postaj 24 in 42, imeli posebno splošno sejo v Manhattan Lyceum in sklenili zahtevati povišanje plač kot sledi:

Vsak povprečno dober operator mora dobivati najmanj 70¢ na uro (dozdaj je imel le 55¢ plače).

Povprečno dober bloker mora dobivati najmanj \$5 na dan; — dozdaj je bilo \$4; — in stalna plača za blokerje, ki delajo na teden, mora biti \$24.

Izdelovalci vzorcev morajo dobivati najmanj \$30 na teden.

To ho prišlo v efekt takoj. Vse vzorčne delavce, ki delajo na teden, se tempotom obvešča, da zahtevajo gori določeno plačo. Zahtevajo za povišanje plač se bo predložilo pri konferenci, ki se bo vršila med unijo in Ladies Hat Manufacturers Protective Association enkrat prihodnji teden.

V slučaju, da se pri konferenci ne bo doseglo sporazuma, se bo unijske zahteve predložilo arbitracijskemu boardu,

4. Kdo je kriv svetovne vojne?

Dr. BOGUMIL VOŠNJAK.

Nebroj mater, žen in očetov bo vprašalo po vojni:

— Kdo je kriv moji žalosti?

Milijoni ljudi, kojim je vojna uničila premoženje, ki so prišli na beraško palico, bodo dvignili pesti in klicali: — Gorje onemu, ki je zakrivil mojo nesrečo.

Ne samo posamezniki, ampak celi narodi bodo obtoževali krivca. Kdo je ta krivec? — Ni bila še na svetu take odgovornosti, kakor je odgovornost onega, ki je povzročil svetovno vojno.

Dva krivca sta: Nemčija in Avstrija. — Pravi krivec je Nemčija, Avstrija je edino le grešila iz slabosti, neumnosti, impotence; — bila je slepo orožje v nemških rokah.

Ta krivda je jasna. Iz uradnih dokumentov, iz zbirke mednarodne korespondence vstaja resnica, strašna obtožnica berlinskih in dunajskih mogotev.

Kdo bi pozabil one julijske dneve 1. 1914. tik pred izbruhom evropske vojne? — Vsak je čutil, da se bo začel v onih dneh nov odloemk v njegovem življenju. Pa obenem se mu je vsiljeval še drug vtis, namreč ta, da so ti zgodovinski dogodki povzročeni od neke temne sile, ki človeka pogin jugoslovanske.

* S kakim čuvstvom smo vendar čitali 24. julija 1914. zjutraj avstrijsko noto Srbiji, ki je bila eden izmed glavnih diplomatskih razlogov svetovne vojne? Čitačji ta nesramni dokument — še nikdar nikakoli država na ta zaničljiv način ni govorila z vlado druge svobodne države — smo spoznali, da je to izbruh nemško-madžarske prepotentnosti, ki smatra Jugoslovane za manjvredne sužnje, ne vredne uživati državne svobode.

Ta nota je dokument plemenskega srda in strasti. Zakaj je privedel Nemčijo in njenega lakaja Avstrijo do tega, da je izzvala na tanačin Srbijo in za Srbijo stoječo Rusijo?

Nemčija je hotela velike evropske vojne.

Težko je na kratko v velikih potezih izraziti samo glavne črtnice, ki pričajo, kako je Nemčija hrepnela po vojni. Ali se ni oboroževala, odkar jo je ustvaril Bismarck? Ali ni z vsemi sredstvi skušala biti prva vojna sila Evrope? Ona je tudi postala. Vojaske stan je bil prvi v Nemčiji. V njej ni bilo državljanske svobode.

Velika Nemčija je bila velika kazarna, v kateri je vladala železna vojaška disciplina in korporalska palica. Kdor je živel kdaj v Nemčiji, se je vračal iz nje kakor iz ječe.

Rusija in Anglija sta se trudili, da bi odvrnili oboroževanje, ki je strašno obteževalo proračune evropskih držav.

Pravi krivec oboroževanja je bila Nemčija. Preznačilno je, kako stališče je zavzemala Nemčija napram haškimi konferencam, ki bi naj ustvarile pravne predpogoje za evropski mir. Nemčija je pošiljala na te konference vseučilne profesorje, ki so najbolj bobnali proti miroljubnim intencijam Anglije in Rusije.

Bil je poslan na konferenco, ki bi naj ustvarila prave osnove evropskega mednarodnega prava, profesor Zorn, čigar mnenje je, da sploh ni mednarodnega prava, ampak da vlada v meddržavnih odnosih edino sila. Pa Nemci so imeli v Haagu svoje podrepanke, in to so bili avstrijski lakaji, zastopniki Avstrije, ki so morali na ukaz Berlina trobiti v rog s pruskimi volki vred. Sistematično so Nemci in Avstriji glasovali proti vsem miroljubnim načrtom drugih sil. Nikakega razoroževanja, nikakega obligatornega razsodništva med državami, ampak oboroževanje, militarizem, to je bilo prusko geslo. Mir, razoroževanje, obligatorno razsodništvo v spornih mednarodnih vprašanjih, pa ono miroljubne, liberalne Anglije.

Čim bolj je postajala Nemčija gospodar — avstrijski psiček je seve lajal, kakor mu je ukazoval gospodar iz Berlina — tem bolj je bila Anglija miroljubna. Bila je to strašna zaslepljenost angleških državnikov, da niso hoteli videti, kake namene ima Nemčija.

Lord Haldane, angleški vojni minister in istočasno navdušen Hegeljanec, ki je rekel, da je Nemčija njegova duševna domovina, je romal na nemški dvor in Viljemu razlagal, kako miroljubna je Anglija. Vse to je bilo zastoj. Vojni kričaji in Vsenemci so bili pravi vladarji Nemčije.

Nesramna laž je, da Nemčija ni hotela vojne.

Jasna priča nam je knjiga zaupnika nemškega cesarja generala Bernhadija: "Nemčija in prihodnja vojna" — pravi evangelij boja željnih Vsenemcev. Bernhadi dokazuje, da ima Nemčija ne samo pravico, ampak dolžnost, da se vojuje za svetovno gospodstvo. Ta pruski general poveljuje vojno, češ, da je vojna moralna obveznost države in da ima vojna samo dobre posledice za narode. Bernhadi odkrito priznava, da nimata niti Francija, niti Anglija, niti Rusija potrebe, da bi napadli Nemčije. Pač pa mora Nemčija najti pravi trenutek, da začne vojno. Vojna je potrebna Nemčiji. Vse je odvisno od tega, da se začne borba tedaj, kadar bo to najugodnejše, najkoristnejše za Nemčijo.

Par tednov pred smrtjo (12. junija 1914.) je nadvojvoda Fran Ferdinand dovršil pogajanja s cesarjem Viljemom, katera je začel še prej na sestanku v Miramaru. V Konopištu je bila zapечатena usoda slovenskih dežel in Trsta, ki bi naj pripadle Nemčiji. Avstrija naj podvrže Balkan s Solunom in naj postane balkanska država.

Evo tako je bodoči nosilec krone habsburške sam izročil Slovence Nemčiji. Ali nista bila Gabrinovič in Princip roka usode, ki naj prepreči slovensko narodno smrt?

Sarajevsko umorstvo je bila prava sreča za Nemec. Sedaj je bil trenutek za napad, za veliko vojno. Ta dogodek je moral uplivati na nemške mase, prekinje od dinastičnega čuvstva brezmejne lojalnosti: Cesarjevi, z Nemčijo zvezane dinastije, je ubit od srbskih zarotnikov. Njegova žena mrtva ob njegovi strani. — Ali je bilo treba večjega kinematografskega efekta za mentaliteto nemške kasarne?

Proti ubijalec je vojna, na strani Nemčije in Avstrije sta čast in poštenje. Nemčija je bila sijajno pripravljena in je samo prežala na priliko.

Kako je neumno očitati Srbiji, da je ona kriva umora! Da so bile v Avstriji neznosne politične razmere, ki s osilile posameznike k desperatnim činom, tega ni zakrivila Srbija.

Ali je Srbija kriva, da je Hrvatska gladovala in propadala? Po balkanskih vojnah je potrebovala Srbija mir in zopet mir. Nikdo ni mislil na vojno. Ravnoakar se je pričela volilna kampanja za skupščino in Pašić se je naglo vrnil iz svojega volilnega okraja v Beograd, ko je čul za atentat v Sarajevu.

Francija je zanemarila svojo obrambo v zadnjih časih, kar je jasno dokazal senator Humbert. O stanju vojaške priprave so krožile najsmelejše vesti. Vojna je našla Francijo nepripravljeno. — Anglija je imela nekaj čez stotisoč vojakov in ni niti prihajala v poštev v vojaškem oziru. — Rusija je počela reformirati svoje vojaštvo pa ni dala daleč še niso bile dovršene te reforme. Za Trojni Sporazum je bila vojna v tem trenutku naravnost blaznost. Avstrija in Nemčija sta pa s svojim provokantnim nastopom naravnost izzvali svetovni konflikt.

Ali ni bolje da damo besedo Nemcu? Kaj misli pravičen in demokratičen Nemec o početu vojne?

V Lozanu, v Švici, v spomladani leta 1915. je izšla knjiga, napisana od Nemca: J'accuse. — V tej knjigi obtožuje znameniti pisec, nemški politik, Avstrijo in Nemčijo, da sta ti dve pravi povzročiteljici vojne.

Uprav svečana je obtožba Nemca Avstriji. Nemec obtožuje Avstrijo, da je ona v svoji poslednji noti stavila Srbiji take zahteve, da je bilo vojno žnjo in radi tega evropski konflikt neizbežen. Namenoma je dala Avstrija Srbiji za odgovor 48 ur odloga in zahtevala, da Srbija vse točke sprejme ali vse zavrne. Kljub temu, da se je Srbija uklonila skoraj vsem avstrijskim zahtevam, kar je bilo za njo silno poniževalno, je vendar Avstrija napo-

vedala Srbiji vojno. Avstrija je odklonila razsodišče in je odbila vsako pogajanje z Rusijo glede note Srbiji. Ni sprejela Grejevega predloga, da bi posredovale štiri neudležne velike sile. V njenem imenu je famozni gospod Jagow odklonil posredovalno formulo Sazonova. Avstrija ni dala nikakega odgovora na poslednje posredovalne predloge Greya in Sazonova. Prva je pričela z mobilizacijo in z vojno akcijo. Iz vseh teh razlogov je Avstrija povzročiteljica velikega klanja.

Pa Avstrija ima tovariša v zločinu, in to je Nemčija. Nemčija je dobro vedela, da bo iz avstro-srbskega konflikta nastala evropska vojna in je zato ščuvala Avstrijo proti Srbiji.

Ona je kriva, da je bil avstrijski ultimatum nesprejemljiv. Ona je odklonila posredovalni predlog štirih veselil. Ona je povzročila, da se Avstrija ni hotela pogajati s Petrogradom na srbski zadevi.

Nemčija ni hotela ničesar vedeti o konferenci, na kateri bi se velesile posvetovale, kaj je ukreniti s Srbijo.

Greyu ni dala odgovora na njegov posredovalni predlog, ista tako je odklonila Sazonove posredovalne formule.

Ob času, ko so bila že pogajanja v polnem teku, je dokazala, da hoče vojne, že s tem, da je prosila Anglijo za nevtralizacijo. Ko se je Avstrija že pogajala z Rusijo glede srbske note, je ona poslala ultimatum Franciji in Rusiji ter s tem onemogočila mirno rešitev konflikta.

Nemčija je zahtevala od Rusije demobilizacijo v času, ko je Avstrija že mobilizirala svoje vojaštvo.

Brez vsakega razloga je Nemčija Rusiji in Franciji napovedala vojno. Nemška armada je izvršila prvi napad. Nemčija je kršila nevtralizacijo Belgije in s tem povzročila vojno z Anglijo.

Evo to je obtožnica, ki dokazuje, zakaj je Nemčija v zvezi z Avstrijo kriva svetovne vojne in vseh nesreč, katere je ta povzročila človeškemu rodu. Ta grozna krivda pada na vladarje, na vlade, na odločujoče socialne sile, na vse one, ki so z radostjo pozdravljali v svoji patriotski omamljenosti početek tega velikega klanja.

Belgija s svojimi sijajnimi umetniškimi zakladi, s svojimi katedralami, s svojo visoko civilizacijo je postala prava žrtev nemške vojne furijske. Belgijski narod je izgubil svojo domovino. Pa kaj je bila usoda Belgije v primeru z usodo Srbije? Ako je Belgija krvavela iz tisoč ran, je Srbija krvavela iz milijon ran. Ne Belgija, ampak Srbija je pravi mučenik te vojne.

Kako zgodovinska ironija bi bila, ako bi na koncu vojne ostalo jugoslovansko vprašanje nerešeno!

Pravi praveci povzročitelji vojne so bile neznosne narodne razmere Avstro-Ogrske, povzročene vsled vsenemškega programa. Evropa je imela v svoji sredini veliko okuženo mesto: avstrijsko državo.

Sarajevski atentat je bila prirodna posledica nenormalnih razmer, v katerih smo živeli.

V Sarajevu se je pričela svetovna vojna, tam se je pričel evropski požar. Kaka sramota bi bila, ako bi Evropa pozabila na svojo dolžnost in ne izlečila jugoslovanske rane. Tam je treba početi z delom, kjer je novo urejenje najpotrebnejše.

Pri Jugoslovanih se je požar pričel in tam mora imeti svoj začetek novo državno urejenje Evrope.

Ako vprašamo po krivcih, ne smemo pozabiti, da niso vsemu krivi samo avstro-nemški diplomatski čini in nečini.

Za nemško-avstrijsko diplomacijo, za nemškim militarizmom stoji pravi krivec: vsenemštvo.

To je ono vsenemštvo ki nas ni hotelo pustiti živeti, ki nam je jemalo blagostanje, duševno in socialno srečo.

Vsenemštvo je pravi krivec pravi zločinec.

Zločin pa ni samo storjen na nas, ampak na civilizaciji vseh narodov, na državljanski svobodi in demokratični bodočnosti vseh evropskih narodov.

Naša slovenska in jugoslovanska stvar je postala stvar vesoljne Evrope.

Slovenske žrtve, muke in trpljenja so pretrpljena v interesu velike evropske zajednice.

Tako je slovenska stvar stopila iz ozkega domačega kroga na široki svetovni plan.

Liebkechtovo pismo.

Socialistični list v Curihu, Švica, je prinesel tekst pisma, katerega je pisal dr. Karl Liebkecht, nemški socialistični voditelj, ki je kot znano, v Nemčiji zaprt radi veleizdaje.

Pismo je bilo predloženo Reichstagovemu odboru tekem obravnave proti Liebkechtu.

Pismo se glasi:

"Državnemu vojnemu svetu v Berlinu.

Zdaj, ko se vrši proti meni obravnava in preiskava, želim opozoriti na sledeče točke:

1. Nemška vlada, kot je danes konstituirana, je nekaj inštrument, s katerim se zatira delavske sile, in sicer na dva načina: javno in prikrito. Vlada služi junkerjem, kapitalizmu in imperializmu. Ona je zločinska zstopnica politike osvojevanja, in vsled vzroka, ki leži v oboroževanju, je nastala sedanja vojna.

Vlada je pripravila sedanjo vojno in se sporazumela z avstrijsko vlado, vsled česar pade cela krivda na njo. Vojna je prišla, ker se je zapeljevalo v zmozo narod in celo Reichstag. (To je polagano na: ultimatum, katerega je nemška vlada poslala Belgiji; potem na nemško Belo knjigo, ki je bila sestavljena; ter na to, da se je popolnoma zamolčalo brzojavko ruskega cara od 29. julija 1914.)

Geslo pravih socialistov bi moralo biti "Doli z vlado!"

2. Sedanja vojna ni vojna v obrambo in rešitev zatiranih ljudstev. S proletarskega stališča je ta vojna le koncentracija političnega tiranstva in vojaških žrtve, potem pa tudi bede delavskih slojev in dobičkov kapitalizma. Vsa ta vojna ne bo prinesla absolutnemu nobene dobrote.

Za nemško delavstvo zdaj ni upanja, da bi kdaj prišlo do ugodnih pogojev z voditelji, dokler bodo zadnji takih idej kot so zdaj. In vsled tega se bom boril za delavsko stvar z vso svojo močjo.

Karl Liebkecht."

KADAR GRE ZA OBSTOJ NARODA, NIKOLIKOLI NE PRAVIMO VARNOSTI.

Zanimivosti za farmarje.

Katero kokešje plemo je najboljše?

Iz Storrsa, Conn., se ravnokar poroča, da se je tam dne zaključil peti mednarodni kontest za nesenje jaje.

"White Wyandottes" so letos na prvem in drugem mestu, "Oregons" so na tretjem, "Barred Rocks" na četrtem in "Leghorns" na petem.

Na tej razstavi je bilo okoli 1000 kokešij. Bile so iz petnajstih različnih držav v Združenih državah in treh tujih deželah.

Znesle so 162.012 jajc, ki bi tehtale najmanj deset ton. Jajca so tekem leta prodajali po \$450 to no, toda, ako bi bila vedno taka cena kot je zdaj, bi jih lahko prodajali po \$1000 tona. Celotno leto je povprečno vsaka izmed teh 1000 kokešij znesla 162 jajc, medtem ko je leto poprej znesla vsaka kokešjo povprečno 152 jajc, pred dvema letoma pa komaj 144.

Obed G. Knightova desetorica "White Wyandottes" kokešij, ki so bile zaprte v enem kurniku, je dala 2265 jajc, in to je danes rekord.

Traktorji.

Na Wall Street so se pričeli zanimati za izdelovanje traktorjev, strojev, ki dajejo vsakemu farmarju lahko vso gonilno moč.

To je dobro izpričevalo, da je traktor nekaj izvrstnega za vsako večjo farmo, kajti, ako se za nekaj Wall Street kapitalisti zanimajo, potem je gotovo nekaj izvrstnega, ker popolnoma gotovo bi se nihče ne menil za traktorje, ako ne bi imel ta stroj bodočnosti.

Ako imate večjo farmo, oziroma ako vas je več farmarjev skupaj, nabavite si tak traktor. Ta stroj madomestuje živino in v veliki meri tudi vaše delo.

Farmarski posojilni sistem.

Iz Washingtona se iz uradov zakladniškega tajnika poroča, da dobiva vsak teden na tisoče pisem od farmarjev, v katerih vprašujejo vlado Združenih držav za podrobnosti glede farmarskega po-

PRIDOBIL JE PRIZNANJE.

List "The National Labor Tribune", ki je skozi petdeset let glasilo pittsburskih delavcev, je vpriporil pravo gonjo proti nepriporočljivim oglasom patent zdravlil. Zastopniki so preiskali na tisoče pisem, v katerih hvalijo Bolgarski Krvni Čaj oni, ki so ga rabili. Odpravi večkrat prehlad pre ko noči in se ga lahko priredi za vsakega v družini.

Josip Stimac, 2426 E. 29 St. So Lorain, Ohio je pisal sledeče pismo:

"Iz dna srca se Vam zahvaljujem na Vašem Bolgarskem Krvnem Čaju, ker odkar ga uživam, se čutim popolnoma zdravim."

Eno veliko škatlo Bolgarskega Krvnega Čaja, ki traja pet mesecev, pošlje za \$1.00 kamorkoli, v Canado za \$1.12.

Marvel Products Co.

9 Marvel Bldg.

PITTSBURGH, PA

Pripomba: Ako hočete pošljite svoj osigurat, pošte 10c. več.

sojilnega sistema, o katerem smo že razpravljali v prejšnjih član-kih.

Zadnje čase smo tudi mi dobili par pisem, v katerih nas slovenski farmarji vprašujejo za podrobnosti. Kolikor je bilo v naši moči, smo jim pojasnili ter jim obenem svetovali, da se takoj obrnejo v Washington. Ako se slučajno še kak farmar zanima za to stvar, na tem mestu še enkrat pomenimo, da se naj obrnejo farmarji, ki žele kaka posojila na — Secretary of Treasury, Washington, D. C.

Posojila ne dobi en sam farmer, temveč mora jih biti najmanj deset, ki potrebujemo posojilo. Kadar vas je enkrat deset skupaj, potem pa pišite na gori omenjeni naslov.

Farmarjem bi bilo zelo priporočati, da bi se znebili svojih takozvanih "morgičev" (mortgage), ki so navadno več kot šest odstotni.

Federalnega posojila more farmer dobiti na svoje posestvo le 50% vrednosti na zemljo in 20% vrednosti na poslopja. Toraj, ako je vaše poslopje vredno \$2500, potem dobite na poslopja lahko le \$500 posojila; ter, ako je vaša zemlja vredna \$5000, potem lahko dobite na to zemljo \$2500 posojila.

Rojaki, farmarji, ki imate na svojih farmah težke dolgeve, zadržite se za to koristno stvar.

Pridelovalci riža so imeli dobro letino.

Pridelovalci riža v Texasu niso imeli še nikdar tako dobro letino kakor letos — kot piše Houston Daily Post, v eni zadnjih števil.

Glasom zadnjih vladnih poročil, se je pridelalo lanske leto v Združenih državah 28.047.000 bušijev ali 7.012.000 vreč, od katerega je bilo 2.000.000 vreč pridelanih v Texasu. Prodalo se je večre po \$3.00, toraj je samo Texas rodil farmarjem za \$6.000.000 riža.

Letos je letina še veliko boljša in mislijo, da bo raditega letos riž prinesel najmanj \$8.000.000, rajše še več, kajti riž bo letos gotovo dražji kot je bil lanske leto.

Ne more biti več nenadno.

Gospodična, kaj bi naredili, ako bi vas zdajle kar nenadno poljubili?

Zdaj me ne morete več nenadno poljubiti.

IZUMITELJI

Želite li informacije kako da IZOPOLNITE in ZAVARUJETE SVOJ IZUM,

pišite v SLOVENSKEM JEZIKU in Vi bodele takoj dobili natančen odgovor v SLOVENSKEM JEZIKU.

Knjžico nastoj vašemu, ki je majhna.

Pišite na naslov:

A. M. WILSON,

300 Victor Bldg. Washington, D. C.

IZUMITELJI

Želite li informacije kako da IZOPOLNITE in ZAVARUJETE SVOJ IZUM,

pišite v SLOVENSKEM JEZIKU in Vi bodele takoj dobili natančen odgovor v SLOVENSKEM JEZIKU.

Knjžico nastoj vašemu, ki je majhna.

Pišite na naslov:

A. M. WILSON,

300 Victor Bldg. Washington, D. C.

IZUMITELJI

Želite li informacije kako da IZOPOLNITE in ZAVARUJETE SVOJ IZUM,

pišite v SLOVENSKEM JEZIKU in Vi bodele takoj dobili natančen odgovor v SLOVENSKEM JEZIKU.

Knjžico nastoj vašemu, ki je majhna.

Pišite na naslov:

A. M. WILSON,

300 Victor Bldg. Washington, D. C.

Kdaj bo konec?

Ves svet napeto pričakuje konca najstrašnejše vojne, kar jih pomni svetovna zgodovina.

Vsak človek premišluje, kdaj bo konec tega strašnega klanja, kdaj se bo ljudstvo toliko izpa-metovalo, da bo samo izrazilo svoje misli in želje ter se ne bo več pustilo diktirati od svojih kraljev, cesarjev, diplomatov in državnikov. Ni dovolj, da bere človek samo dneve novice, pač pa mora dobiti tudi nekaj pojem o notranjih zapletih v raznih državah, o raznih političnih spletkah, o vzrokih sedanjega klanja, ki so le površno omenjeni v časopisju.

O vsem tem razpravlja na dalgo in široko naš "SLOVENSKO-AMERIŠKI KOLEDAR", ki se že prav pridno tiska in bo v najkrajšem času izšel. Ker letos ni mogoče dobiti iz starega kraja nobenega koledarja in nobene pratike, je umevno, da bodo posegli po njem vsi ameriški Slovenci.

Ker smo ga tiskali le omejeno število, ga naročite takoj. — Cena je isto kot lanske leto.

"SLOVENIC PUBLISHING CO." 82 Cortland St., New York, N. Y.

IZŠEJO SE PREMOGARJI.

Za uniške in nemijske majne blizu Pittsburgha. Premog je 6 čevljev širok, nikakih ovir, delo vsak dan, toliko vozov, kolikor morete nakladati. Plača po tonu.

Prazne hiše za poročene ljudi. Moje, ki hočejo dobro zaslužiti, naj pišejo ali pa pridejo k:

UNITED COAL CORPORATION Employment Dept. Room 305 424 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.

Uradne ure: od 8.30 predpol. do 12. opoldne.

Dr. KOLER,

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializist v Pittsburghu, ima 12-letno prakso v zdravljenju tujih moških, žensk, otrok.

Štiti ali zastrupljenje krvi zdravniško s poslovi.

Štiti ali zastrupljenje krvi zdravniško s poslovi.

Štiti ali zastrupljenje krvi zdravniško s poslovi.

Štiti ali zastrupljenje krvi zdravniško s poslovi.

Štiti ali zastrupljenje krvi zdravniško s poslovi.

Štiti ali zastrupljenje krvi zdravniško s poslovi.

Štiti ali zastrupljenje krvi zdravniško s poslovi.

Štiti ali zastrupljenje krvi zdravniško s poslovi.

Štiti ali zastrupljenje krvi zdravniško s poslovi.

Štiti ali zastrupljenje krvi zdravniško s poslovi.

Štiti ali zastrupljenje krvi zdravniško s poslovi.

Štiti ali zastrupljenje krvi zdravniško s poslovi.

Štiti ali zastrupljenje krvi zdravniško s poslovi.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 501 Cherry Way on Elm St. East
dock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 108, Pearl Ave., Kansas
Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 103, Ely, Minn.
Kazenski: LOUIS COSTELLO, Box 523, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVKO, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MR. EUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Rock Springs, Wyo.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreće Jesusa, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st. od društva Slovencev, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tiskajoči se uradnih sadov, kakor tudi denarni
pošiljke, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pr.
tožbe pa na predsednika porotnega odbora.
Na osebna ali neuradna pisma od strani članov ni naj boji
odgovor.
Društveno glasilo "GLAS NARODA"

Kako je ušel iz nemškega vjetništva.

V ruskem listu "Evrejskaja Nedelja", ki izhaja v Moskvi, je članek, v katerem opisuje nek J. V. Joselovič, vojak v ruski armadi, svoje doživljanje v nemškem vjetništvu in kako je ušel.

On piše:
Služil sem v turkestanem streljskem polku v Samarkandu. Prve mesece vojne je naš polk stražil železnice, toda v oktobru smo bili vsi odvedeni na fronto.

Jaz sem se vedno vdeleževati bitk, ki jih je morala biti moja stotinja. Koncem omenjenega meseca me je pozval poveljnik in ukazal, da sem prevzel nekaj telegrafskih aparatov od nekega častnika, ki jih je imel do takrat v oskrbi, da bi se naučil operirati.

Pozneje sem bil pa imenovan telefonskim operatorjem naše stotnije. Imel sem tri pomočnike ter sem se nahajal v istem zakupu kot poveljnik.

Dne 12. novembra, okoli pol dne, sem bil vjet. Na naši strani je bilo nas le malo, le okoli ena stotinja, medtem ko je bilo Nemcev veliko število.

Nekako 400 čevljev pred nami so pričeli Nemci pošiljati nad nas tak ogenj, da nam ni bilo mogoče streljati s puškami. Streljali smo, toda kar v slepo, ne da bi kaj merili, kajti naše glave smo imeli skrite ter samo puške molili iz zakopov.

V takem položaju smo se nahajali od jutra do popoldne. Toda bilo nam je popolnoma nemogoče še dalje streljati. Opazili smo že, da so nas pričeli Nemci obkoljevati in da so že skoro za našim hrbtom.

Takrat je bilo čuti glas: "Od leve na desno, bežite nazaj eden za drugim!" Ko je sovražnik videl, da se umikamo, je pričel pošiljati še hujši ogenj iz strojnih pušk, topov in navadnih pušk.

Prišel sem jaz na vrsto, da bi bežal. V duhu sem rekel še en podzav mater in se spravil ven. Napravil sem se par korakov ter nato tebebil v neko luknjo, ki jo je naredil kak izstrelek. Ravno sem hotel dvigniti glavo, ko je padel izstrelek tako blizu mene, da sem čutil vročino, ki jo je povzročil. Esplodiral je skoro prav tik mene, da sem oglasil in da me je zemlja pokrila. Bil sem nato brez zavesti.

Ko sem prišel zopet k sebi, sem slišal močno vpitje, toda ničesar nisem mogel razumeti. Poskušal sem se dvigniti, toda bil sem pre slab, — padel sem zopet vznak.

Poskušil sem zopet vstati in to pot sem uspel. Kaj sem videl pred seboj!

VJET.

Pred menoj je stal Nemeec, s puško v roki, ter nekaj vpil proti meni, česar ga nisem razumel.

Iz te neprijetne situacije me je rešil nek nemški konjenik, ki je pridiral proti meni. Ta ulanec me je namerčel zagrabil za ovratnik ter nesel kot kot mačko in zdiral s konjem. Kaj se pravzaprav godi z menoj, nisem vedel, dokler nisem prišel do neke skupine nemških vojakov.

Tam sem tudi opazil nekaj mojih tovarišev, ki so takrat tekli iz zakopa kot jaz. Jaz ne vem, kako se je to zgodilo: — prišel sem jokati, — menda vsled duševne in telesne napetosti, toda kmalu sem se zavedel popolnoma ter pričel potem obvezovati rano mojega ranjenega tovariša Voljakova.

Toda moje delo je bilo prekinjeno od Nemcev. Ti so planili na nas kot lačne živali ter pričeli trgati iz nas obleko, čevlje, vrednosti, pobirali so nam tobak, kruh, sladkor in sploh vse kar smo imeli.

Ko so bili s svojim delom gotovi so nam dali nekaj stvari nazaj, nekaterim pa nič. Nekaterim so vzeli celo kožuho, kajti takrat je bilo že zelo mraz.

Pozneje, ko smo šli mimo baterije, so nas še artilerijisti preiskali, toda najti niso mogli ničesar, kajti bilo je že vse šlo.

Ko smo korakali nekaj milj, so nas Nemci stavili in nas vprašali, ako hočemo jesti. Nekdo je odgovoril: "Da", nakar so mu odgovorili: "Jedli boste, ko boste prišli v Nemčijo". Nato je bil pogovor končan.

Postajalo je tema, ko smo prišli v vas Strikov. Zjutraj je bil ta kraj še v naših rokah, toda zdaj je bil že nemški.

Peljali so nas proti prostoru, kjer je nas srečal nek siv general. Ko je dobil od vojaka poročilo o našem vjetju, je general potegnil sabljo in zamahnil trikrat nad našimi glavami.

Potem so nas gnali na neko mesto v bližini vaške cerkve, od katere ni ostalo drugega kot zidovje in nekaj gorčih tranov. Nemci, ki so prišli poleg, so nas vizitirali, toda najti niso mogli ničesar. Tam smo ostali par ur.

Kmalu se je nam pridružil še nek drug oddelke vjetnikov, od katerega smo zvedeli, da so jih bili Nemci vjeli pred tremi dnevi, toda jim niso medčasno dali nobene hrane.

Nato so nas Nemci sedem dni gohili naprej, le včasih smo se vstali v kakem kraju, da smo se nekoliko spočili.

Hrane nismo dobili cel čas nobene, ko smo korakali skozi vas, so nam židovske ženske metale kose kruha, toda straže so strogo pazele, da nismo ničesar dobili: — večkrat se je kak stražnik poslužil puškega kopita, da je z njim obdeloval židvinje.

V teh sedmih dneh smo res grozovito veliko pretrpeli poleg tega, da nismo dobili nobene hrane, smo bili primorani vsak dan korakati trideset milj.

Nashe noge so bile v nepopisnem stanju, polne žuljev, otekale, zmrznele, odrte itd.

Nekateri smo stali na polju, kjer je rasel krompir, katerega smo z bosimi nogami, s palei kopali in ga jedli, — taka je bila naša lakota.

Gorje onemu, ki je omagal. Kaj se je zgodilo z onimi, ki so ostali za nami, nihče ne ve, kajti mi smo bili gnani naprej, — toliko vemo, da jih nismo nikdar videli.

Končno — zvečer sedmega dne — smo prišli na neko postajo, kjer so nam spravili v živinske vozove, in sicer sedemdeset mož v en voz. Oken ni bilo nobenih, vrat pa Nemei tudi niso hoteli odpreti, kljub temu, da smo jih prosili, in da so videli, da ne moremo nikamor bežati. Bilo je grozno, zrak je bil nepopisen.

Drugi dan smo prišli v Hamlen, kjer so odprli vrata, toda mi nismo mogli gledati svetlobo, ki je prihajala skozi odprta vrata.

Tista dva dni, ki smo jih prebili v vozovom, sta bila grozna. Jaz sem videl par mrtvih trupel okoli mene ležati.

Vendar potovanje je bilo končano in znašli smo se v Nemčiji.

Prva stvar, ki smo jo videli, ko smo zapustili vlak, so bile lesene barake, ograjene z bodečimi žicami. Vse naokoli so bili pa mali mostički, na katerih je bil prostor za straže in orožje.

Nas niso poslali v barake, kjer so bili zaprti Francozi in Angličani ter Rusi (ta vojak je bil namreč Žid), temveč v neke kolibe, ki niso imele nobenih tal in ki so bile nekoliko oddaljene od drugih barak.

Vsak izmed nas je dobil število, katero je moral nositi na hrbtu, potem eno tenko žleico in dve skledi, — ena je bila za hrano, druga za umivanje.

Kolibe so bile silno majhne. Tako so bile nizke, da smo morali, ako smo hoteli notri, iti po vseh starih. Notri sedeti je bilo nemogoče.

Po kotih je ležalo nekoliko oblanja, to so bila ležišča. V te kolibe je imel dostop dež in sneg.

Pozneje smo dobili vsak dva oddevala, toda vsled tega nismo bili popolnoma nič na boljšem, kajti bila sta itak vedno mokra.

Hrano, ki smo dobivali, je bila sicer hrana, toda borna. Velikokrat nismo še kruha dobili. Živeli smo v grozni lakoti. Še zdaj me je groza, ako se spomnim.

Ako je kdo zbolel, se ga je dovedlo v neko posebno barako, kjer je moral ležati, ne da bi mu dali kako zdravniško pomoč, dokler ni ozdravel oziroma umrl. Umrljivost je bila med nami silovito velika.

Po tolmačen smo večkrat prostili, da bi nas vsaj djali v barake one vrste, toda poveljnik je vedno rekel, da ni prostora, da je za zdaj dobro za nas, mogoče bo pozneje kaj boljše. Trpeli smo vsled mraza in lakote. Lakota nas je izsesavala skoro do smrti. In poleg tega smo morali pa tudi trpeti vsled nemških udarcev.

NA DELO.

Končno, pred Božičem, so nas spravili v barake. Kolikšno je bilo naše veselje! Tukaj je bilo čedno, lahko smo hodili pokoncu, ni se nam bilo treba več po štirih plaziti, tukaj smo imeli blazine, pod vzglavnice in zaboje, na katerih smo spali, da ni mogla do nas voda. Bila je tudi peč. Bilo je svetlo in suho.

Dve uri na dan je nam bilo dovoljeno kaditi, ako smo kaj imeli. Meseca februarja je bilo pa naznanjeno, da se nas bo poslalo na "prosto" delo. Devetega omenjenega meseca, so nas odvedli. Petsto je bilo odbranih in jaz sem bil med njimi.

Naložili so nas na nek vlak, nakar smo se dvajset ur vozili, da smo prišli do postaje Kuakinburek. Od te postaje smo hodili za tem okoli deset vrst. Prišli smo v kampo, kjer sta bili dve baraki. Razdelili so nas na pol ter poslali vsak oddelke v eno barako.

Od tam so nas potem vsak dan vodili po petdeset na delo. Delati smo morali na močvirjih, izkavati gozde, kopati prekope, čistiti polja in opravljati razna druga dela. Prve tri mesece nismo dobili nobene plače, potem smo prejimali vsak dan trideset penigov. Pri delu, — ako je prišlo do kaakega nerada, — so se vojaki poslužili bajonetov. Hrana ni bila dobra, lahko rečem, da je bila zelo slaba.

V tej kampi — imenovala se je Gerberzuschlag — smo pričeli pisati domov. Dovoljeno je nam bilo pisati šest kart vsak teden. — Kmalu smo pričeli dobivati od doma pisma in zavojke. Ako smo slučajno dobili karto ali pismo od doma, da so nam poslali hrano, in ako hrana ni prišla, se nismo smeli glasno pritožiti, temveč čakati.

Denar, katerega smo dobili od doma, se je nam izplačalo v vjetniškem denarju, narejenem iz pločevine, oziroma v kartah, ki so imele v vjetniških taborih isto vrednost kot denar. Kupili smo lahko tobak, sladkor, cigarete, karte, sol, in pozneje še črno pivo.

Tukaj smo imeli tudi neko "kopalnico" in "bolnico", kjer sta opravljala svoje delo nek naš zdravnik in nek Nemeec, kateri pa ni hotel vselej pripoznati, da je kak vjetnik bolan, temveč je rekel, da se le dela bolnega; nekoč se je naš zdravnik zoperstavil nemškemu, nakar je bil naš takoj aretiran in ni smel pozneje več opravljati dela.

Nekoč je bil nabit razglas, da ruskim častnikom ni treba delati, ako nočejo.

Ko so častniki to zvedeli, so se nemškimi vojakom seveda uprli in se sklicavali na oni razglas, toda nemški stražniki so rekli, da jih ti sto nič ne briga, nakar so častnike z orožjem prisilili, da so šli zopet na delo.

Poročnik Proskutrin je postal žrtev nemškega brezdušneža, ko se mu je zoperstavil iti na delo, nakar je bil pretepen in grozovito oklan. Dobil je osem ran in njegova lobanja je bila načeta. Kmalu potem je moral iti na delo in delati kot drugi.

Največ zaslug sta imela pri tem početju z nami zdravniški pomočnik Kuhlman in poročnik Boeck.

NAČRTI ZA BEG.

Vedno sem imel v glavi misel na beg, toda jaz nisem bil toliko srčen, da bi me poslali delati na polje.

Končno, v februarju 1916, sem bil poslan v Kluz, Vestfalija. Nas je bilo petnajst in osemtrideset smo dobili še na pstaji.

Nastanjeni smo bili v poslopju neke bivše mlekarne. Okna so bila zamrežena z železom.

Vsako jutro so nas straže obšesti uri postavile v vrsto in potem odpeljale kmetom, vsakemu poselniku so jih dali nekaj. Delali smo do sedme ure zecer. Nato so nas odvedli zopet nazaj. Okoli poslopja je bila zopet bodeča žica.

Prišli smo resno misliti na beg. Pet od nas je sklenilo steči in se namenoma pustiti vjeti. To smo mislili najprej. Toda pozneje smo od nekega tovariša, ki je delal v bližini reke, zvedeli, da je na obrežju nek čoln. Toda bilo je težko priti do njega, kajti čoln je ležal med dvema hišama, in bil je tako zadelan in založen, da bi bilo zelo čudno, ako bi srečno prišli do njega, ne da bi nas kdo dobil.

Toda predno bi prišli do čolna, bi morali pa iti še mimo deh vrat, dveh straž in dveh psov.

In vendar smo se 11. aprila odločili, da bomo šli, poslovlili smo se od tovarišev ter pričeli izpeljivati naše načrte.

Pod steno smo kopali luknjo in prišli ven na prostem. Ne daleč od posestva smo pustili naše vreče ter srečno prišli mimo prvih vrat, pri drugih vratih smo povzročili nek šum, nakar je bilo v sobi takoj opaziti luč, toda opazil nas ni bil nihče, kajti luč je takoj nato vgasnila. Štirje smo vzele čoln in ga nesli, peti je nesel pa vesla.

Korakali smo proti reki, za katero še nismo dobro vedeli. Čoln je bil težak in kot rečeno pot je nam bila neznana. Končno smo prišli do vode, toda kar nenkrat smo zapazili, da je nedaleč neka patrolja na straži. Čakali smo, da je pričel vojaki korakati v nasprotno smer, tako, da je nam kazal hrbet, nakar smo spustili čoln in kolikor mogoče tiho dosegli nasprotni breg reke. Na nasprotni strani smo spravili čoln iz vode in ga skrili v grmovje.

PREKO MEJE.

In zdaj, — predno smo prišli preko nizozemske meje, — je nam bilo treba iti še mimo dveh straž. Ko se je pričelo daniš mo našli nek lep prostor v gozdu, kjer smo počivali do večera, nakar smo šli zopet naprej.

Tisto noč smo srečno prišli preko prve zastražene črte. Straža je dobro spala, ko smo smuknili preko pred njenim nosom.

Potem smo hodili po močvirju. Velikokrat so nam nogo tako glo-

boko zagazile, da smo se komaj spravili ven.

Ko je prišlo jutro, smo se morali zopet skriti, toda topot smo morali ležati v vodi.

Prišla je tretja noč in šli smo zopet naprej. Dospeli smo do nekega zidovja.

Jaz sem rekel, da je bila meja, toda moji tovariši so bili drugega mnenja.

Zlezli smo preko teh zidov ter smo na drugi strani zagledali nek prekop. Mislili smo, da nam bo mogoče vodo prebrstati, toda bila je pregloboka, vsled česar smo morali naprej ob prekopu, dokler nismo prišli do nekega mostu, kjer bila pa zopet straža, toda vojak je bil v svoji uti. Srečno smo prišli mimo ute, jaz sem bil zadnji, ko je tovariš sunil z nogo v neko desko, kar je povzročilo, da je prišel vojak iz ute; jaz sem se potuhnil, istotako so tudi drugi postali in mirovali.

Bilo je zelo temno, vojak ni mogel ničesar videti, vsled česar je zlezal zopet nazaj in mi smo nadaljevali svojo pot. Na drugi strani mesta prekop ni bil globok, kjer smo ga prebrdili.

Jaz sem trdil, da smo bili že na nizozemski meji, kljub temu, da nisem bil čisto prepričan, drugi tovariši so bili pa mnenja, da še nismo na varnem in da je boljše, da se še naprej skrivamo.

Tavali smo še naprej po gozdovih in poljih, in ako smo videli ljudi, smo se skrili. Končno smo si toliko upali, da smo šli v neko mesto. — Bili smo v Nizozemski.

Polica, kateremu smo vzbudili pozornost, je nas vprašal, kdo smo. Ko smo mu povedali, da smo iz nemškega vjetništva pobeželi ruski vojaki, je nam čestital ter nas takoj odvedel na policijsko postajo, kjer smo dobili veliko hrane.

Naslednji dan smo bili odvedeni k našemu konzulu, kateri nas je prijazno sprejel in pogostil.

Vedno se bom hvaležno spominjal sprejema, ko smo prišli v Nizozemsko.

VPRAŠANJE.

Rad bi vedel, kaj je z Antonom Knafle v Josephine, Pa., in zakaj me išče po listu Glas Naroda ter enkrat pravi, da mu dolgujem na hrani, in drugič zopet, da mi je posodil, da je za ta denar prišla sestra senkaj, in to pred devetimi leti. Jaz nisem bil še nikdar pri njem na stanu in niti bečica ni meni posodil. Zakaj ne nastopi sodnijskim putem, vsaj zna za svoj naslov, in ako se pa selim, bom pa tudi poročal, da me bo vedel iskati. Jaz povem le, da si največji lažnjivec. Ako v desetih dneh ne prekličeš, bom te obiskal z možem postavne na Josephine, kjer imam dovolj priča.

Zaeno pa želimo zvedeti za Jerneja Hočevarja, pri katerem sem bil jaz na stanu.

Math. Likar,

Box 17, Arrow, Pa.

Petujočim Slovincem

priporočam svoj d-bro urejeni

SALON

ter snažna prenočišča.

Prodajam dobra domača vina po zmerni ceni.

Prijetno shajališče Slovencev!

Jos. Birk,

6006 St. Clair St., Cleveland, O.

HARMONIKE

dobiti kakršnokoli vrsto izdelanost in popravil po najnižjih cenah, s čim le trpečno in samostojno. V popravilu manjših in večjih harmonik, s čim le nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravilu harmonik, kakor tudi drugih harmonik ter računal po delu kakor koli kdo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL,

1011 East 6th St., Cleveland, Ohio.

Denarne pošiljke za vjetnike v Rusiji in Italiji.

Lahko se pošlje denar sorodni komu, prijateljem in znancem, kateri se nahajajo v vjetništvu v Rusiji ali Italiji. Potrebno je, kadar se za denar pošlje, da se priloži tudi vjetnikova dopisnica ali pismo in se nam tako omogoči pravilno sestavliti naslov.

Ako nameravate poslati denar vjetniku, pošljite ga takoj, ko uprjemate njegov račun, kar ako bi odlašali, bi se lahko dogodilo, da bi ga ne mogli več na tistem mestu in ne bi mogli vročiti denarja.

TVEJKA FRANK BARKER,

62 Cortlandt St., New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI HRVATSKI HOTEL

v RANKINU, Cor. Hawkins Ave. in 4. ulica.

Jos. Starčević, lastnik

SLOVENCEM dobro znan še z Butler St., Pittsburgh, Pa.

Izvrstne domače kakor tudi importirane pijače, gorak in mrzel prigrizek vedno na razpolago.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Rojakom se priporočam.

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvaniji.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEK, Box 96 Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 402, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Poslaništevnik: JOSEF ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI KRAVNIK:

Dr. MARTIN IVKO, 909 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 6325 Station St. E. E., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAYLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kan.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kan.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Dawson Ave., R. F. D. 1, Grandfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČVAR, R. F. D. No. 2 Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Depiati naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 127, Forest City, Pa.

Družinsko glasilo: "GLAS NARODA".

sabljo — toda s ploskvijo — preko Semenovih bokov.

Med borila so stopili sekundantje. Nikdo ni bil ranjen. Adjunkt je stal miren kakor bi bil prirastel na pesek. Seme je bil razburjen, da so se mu v kotih pri ustnicah prikazovale suhe pene.

Udarila sta drugič. Sedaj se Prosenee ni gnil s svojega mesta. Po zraku je sicalo z večjim piskom, čuti je bilo Semenovo hropenje in šum peska pod njegovimi nogami. Prijelo ga je kakor bi zbesnel. Za noben pravičen udarec se ni menil. Slep je koval po nasprotnikovi sablji, ki je trepetala v najrazličnejših vijačstih ertah — hitrejših kakor misel. Ustnice je imel odprte in spodnja je v gnevu štrlela daleč naprej. Tudi Proseneu so se stianile ustnice in čisto izginile pod brke. Z enim udarcem bi bil lahko napravil pot svoji sablji do Semenove glave. Toda ni hotel. S tretjim, močnejšim zapeljivim udarcem je tresel z vso silo v nasprotnikovo orožje, da je zaškripalo — Semenova sablja je ležala zopet v pesku zopet v pesku, na njegovih bokih je pa zopet sedela težka ploskev Proseneve sablje. Nadzornik je zavpil in zaškripalo z zobmi. Pograbil je sabljo, ki je ležala na tleh, in se hotel z obupno besnostjo zakaditi na Proseneu. Sekundanta sta dvignila sablje in določila tri minute odmora. Seme se je tresel po vsem životu. Na obrazu so se mu nabrekle plave žile, po čelu mu je bil pot v gostih curkih. Stotnik Auber je zajejal vode iz tolmuna in mu jo pomnil. Pil je, da so se čuli veliki požirki — klokotanje vode skozi grlo. Adjunkt je pa stal, kot bi se vgreznil v pesek. Njegove obrvi so bile strašno namršene. Pobesena brka sta se na bradi stikala. Njegove oči so prežale in so se umaknile še dalje v koščene dupline. Obraz je bil še vedno brez krvi, sivkasto rumen. Dolgi lasje so se mu obesili v dveh šopih po čelu. Vedel je, še en nastop — to je bil njegov sklep. Vedel je pa tudi, da je Seme že popolnoma brez razsodnosti in da v divjem srdcu lahko uniči njega in sebe hkrati. Zato je še bolj poprijel sabljo, suhe mislice na roki so se vrvale, oko je stražilo sovraznikovo sabljo. Njegov sekundant mu je pošepeotal: "Ne bodi bedak! Udari!" Prosenee ni trenil z očesom, ta šepet je zadal kakor ob skalo, ki ne čuti in ne sliši. Zadnja sekunda.

Orožje je zavnelo glasneje in v zraku je žvižgalo od bliskovih strašnih zamahov. Prosenee je z neizmerno silo udaril dvakrat po Semenovi sablji. Pri drugem udarcu mu je prebil mrežo na ročniku. Toda nadzornikova roka je bila tako trdno prirastena k sablji, kakor potopljenčeva, ki se mrtva drži kos odrgane vrvi in je ne izpusti, dokler ne razklene prstov trohnoha. Boj je postajal čedalje bolj obupen. Sekundanta nista mogla slediti vsem udarcem. Z očmi sta se spogledala in skoro hotela ustaviti to zdvijano bore. Tedaj se je potuhnil v hipu Seme do tal — kakor mačka. Adjunkt bi bila igrača zadati mu težek udarec. Toda ni hotel in čakal je, česar se je nadejal. "Satan!" je zaklel sičaje nadzornik in se z vso silo zapodil s sabljo od spodaj, da bi jo s sunkom zadril Proseneu v drob. Videl je jasno, da znaga pri tem človeku ni moč. Kolikokrat bi ga bil že adjunkt lahko udaril in mu razkhal šepinjo. Tega pa ni hotel. Zbijal mu je sabljo in ga potem pretepal s ploskvo kakor poba. Sramota in gnev sta se zlili v njegov žol in sklenil je, da se zapleti v nasprotnikovo drobovje, popolnoma prepričan, da ga pri tem prode Proseneva sablja. Vseeno! Kaj pa mu je do življenja!

Prosenee je bil na to pripravljen. Bele pene krog Semenovih ust so mu pričale, da Semen ni prav nič za življenje, da mu je edino le za smrt nasprotnikovo. Bilo je samo trenutek, tako kratak, kakor ciklaskasti blisk od neba do zemlje. Prosenee se je zganil na levo, njegova sablja se je hipoma pobesila in udarila ob zapodeno nasprotnikovo, ki jo bila odbita na desno in je omahnila v Semenovi roki. Adjunkt je pa iztegnil železno pest, obdano z ročnikovim sitom, in jo pomolil Semenu pod nos. Kri ga je polila po ustnicah, sekundanta sta dvignila sablje in ukazala: Stoj!

"Gospoda moja, jaz sem gotov!" Prosenee je govoril kakor grozovnik in ježno teledni sabljo v bližnje drevo, da se je zapela in prelomila na dva kosa. "Kogar dvakrat otročje posva-

rim; naj bo pameten, pa mi za to svarilo učini tolovajski in mekavalirski napad, tisti se ne bo v naši deželi več bojeval! Z Bogom!"

Prosenee se je oblekel in odšel visokozravnar ter s trdimi koraki. Izpod klobuka sta mu pripolzel dve veliki potni kaplji.

Dr. Sluga v noči od petka na soboto ni mogel spati. Zadrževal je večkrat a vselej se je hitro in nervozno prebudil.

Glede Pavle se je toliko umiril, da je krotil sree, da je ni sel iskat in ji razodevat svoje duše ter da ni sedel in ji pisal usodnega pisma. Čutil je popolnoma dobro, da ga je očarala njena zunajnost, ki je bila vilita krasota in je morala vplivati na vsakogar, ki ni slep ali čisto apatičen in ki ne misli samo na to, kaj bi se jutri jedlo, da bi si človek ohranil življenje, še nekaj časa, da bi mogel še nekaj časa dobro jesti in piti. Trepetek je bil, ki se je plazil za njim od tedaj, ko jo je prvič videl, ki se mu je približal na plesu in ki je pod zelnčim grmom na klopi odpadnil vrata v njegovo sree, da se je vse zagugalo in streslo v njem. Lep je tak trenutek, močan kakor urejena armada, dehteč kakor maj — in tako spreten zagovornik, da preslepi treznega sodnika. Dr. Sluga se je zamislil z vso silo in treznostjo ter stavil vprašanje: In če bi disharmoniral najini nazori, če bi se križale najine sodbe, kaj potem? Ne, njenega sree, njene duše ne poznam.

To noč pa ga je mučila skrb za Proseneu. Nadzornik je divji; če ga pobije, če ga nevarno rani — ali nisem jaz kriv? In če pade Seme, kako hitro se bo to izvedelo. In po čedi tovarni si bodo šepetali: različne spletke — po strani me bodo gledali, nadzornika častili, mene pomilovali in zaničevali. — "Oziri!" Ti so mu zveneli na uho iz pogovora z adjunktom. Rad bi jih bil pometel čez prag — ali bi jih bil toliko, da so se kopčili po vseh kotih. In Pavla! Izve gotovo. In njeni nazori o junastvu so gotovo moderni. In tedaj ga pogledajo tiste globoke oči, vse polne zaničevanja in preziranj. Prepovedala mu bodo, da bi smel še kdaj pogledati vanje. — Proč! — mu poreko, — proč, ker si tako slab, da se drugi bijejo zate! Proč, takega ne maram, ki ne bi hotel in mogel braniti moje časti, ako bi bilo treba! — Oziri — razmere...

Dr. Sluga je vstal prav zgodaj. Šel se je izprehajati. Potoma je mislil na dvoboj, na uro je pogledaval in računil. Sedaj je že končano; kmalu pripeljejo tega ali onega v bolnico. Zvečer se bo že govorilo po mestu.

Sel je daleč od tovarne, hodil je po borovem gozdu. Narava je vstajala, zdravniku je pa klecale koleno. Vihar je divjal vnovič. Vražajoč se je sel v bolnico. Na pragu je srečal Almo. Začuden se je umaknil za korak in ji dal prostora na potu. Almo je obšla rdečica, kakor bi šinila zarja po bellem snežniku. Vendar ni pobesila oči, pogledala ga je tako prostodušno, kakor bi rekla: da, le poglej moje dušo, le ozri se na dno sree, če hočeš — vse je pred teboj na dlani!

Vinko jo je pozdravil in nekaj hotel reči. Almo mu je odzdravila in hkrati odšla vesela po potu in zaživžgala: Skrijanček poje, žvrgoli...

Dr. Sluga je obstal na pragu in gledal dolgo za njo — V ženskem oddelku bolnice sta ležali dve dekleti. Postrežnica Marjeta je mavaljala kos piškota

pri postelji bolnice. Doktorja se je prestrašila in vtaknila košček sladčice v žep.

"Pomaranče imate in pecivo! To smete uživati. Kje sta dobili?"

"Oh, gospod, naj ne zamerijo!" Marjeta je lovila njegovo roko, da bi mu jo poljubila. "Samo en košček sem vzela. Saj je veliko, poglejte! Gospodična so prinesli."

"Gospodična Alma?"

"Alma, mhe, Alma. Grozovito so dobrih rok in kadar so dekleta bolna, vedno pridejo. Se preobvezujejo jih, tako so domači. Kaj ne, Liza?"

"To je angel!" je rekla bolnica s težkim glasom.

Zdravnik se je po obisku vseh bolnikov vračal v tovarno.

Kar je slučajno našel danes, ga je vnovič tako navdušilo in hkrati zbegalo, da se je posmehal sam sebi: Kaj fiktivno nisem več normalen!

Ko je sel skozi tovarno, je zaslišal od nekega Semenove evileci glas. Kakor mož ga je sunila v sree misel: Prosenee je poražen...

Popoldne sta si pa privoščila z adjunktom steklenico sekta v kavarni. Zdravnik je napil prijatelju Proseneu, češ, ker je bil tako izboren pedagog!

(Dalje prihodnjici).

KDO VE KAJ O NJEM?

Društvo sv. Barbare št. 71 išče člana TOMAŽA HACE. Zadnji njegov pojav je bil pri društvu 30. aprila tega leta in kakor je bilo slišati, je bilo njegovo zadnje bivališče v Cassandri, Pa. Od tam je neznankam izginil. Govori se tudi, da ga je vlak povozil, ali natančnosti se ne ve nobenih povedati. Vljudo prosim vse rojake po Pennsylvaniji, kateri so ga poznali in ako kdo ve kaj gotovega o čedi stvari, naj natančno sporoči, kako ali kaj. Ako je pa še sam živ, naj se oglasi na spodaj navedeni naslov, ali pa svojemu stricu Fanku Kosmatinu, za katerega naslov sam dobro ve. — Moja naslov je:

Michael Cenc,
Box 153, R. F. D. 3, A. A. 1,
(14-11) Johnstown, Pa.

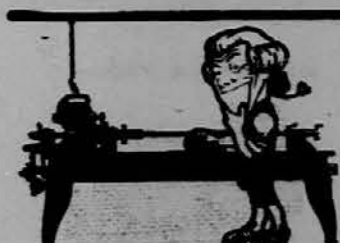
Iščem prijatelja MIHAELA KAPPEL. Doma je iz Iske vasi pri Ljubljani. Pred 10. leti sva bila skupaj v Monessenu, Pa., in sedaj se nahaja baje nekeje v Colorado. Prosim enjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam javi. — Anton Grezuti, 1116 Franklin Ave., Youngstown, O.

Podpisana Mary Vintar, rojena Vogel, iščem svojo prijateljico MARIJO KOPNEJER, rojeno STIPIC. Baje biva nekeje v Mulberry, Kansas. Poročati ji imam nekaj važnega. Prosim jo, da se oglasi svoji prijateljici. — Mary Vintar, 1137 E. 62. St., Cleveland, Ohio. (13-11)

Rada bi zvedela za naslov svojega brata LOVRENCIA ZUPANČIČ, doma iz vasi Stan, fara Mirna na Dolenjskem, ki se je večinoma nahajal v Jolietu, Ill. Nadalje želim zvedeti za naslov svoje sestre NEŽE GORJUP, katere je nekeje v državi Pennsylvaniji, in za IGNACIJA GORJUP. Vse prosim, da se mi v kratkem javijo. — Frances Zupanich, 723 N. 9th Street, Sheboygan, Wis.

SLUŽBO DOBI
deklied od 15. leta naprej pri družini brez otrok. Lahko delo in za plačilo se dogovorimo. Pišite na: Fr. Slovan, 716 Grove Ave., Johnstown, Pa. (34-11)

Motorji olajšajo delo.

Mali motor v vaši prodajalni ali delavnici vam bo večkrat pomagal iz zadrege in pomnožil dohodke.

Najsi bode vaše delo že kakršno hoče, pronašli bode, da električni motor olajša delo in pomnoži dobiček.

Edison delo v zvezi z električnim motorjem daje štiriindvajseturno rabo in popolno zadovoljnost.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 14th Street

Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public

424 Broadway 126 Delancey Street 10 Irving Place

124 West 42d Street

Open until midnight

Telefon: Bell 111 Hiland. SVOJI K SVOJIM!
P. & A. 561 X East.

Ignatz Podvasnik,
6325—27 STATION ST., E. E. PITTSBURGH, PA.
(Nasproti East Liberty postaje.)

Prodajam na debelo domače in importirane pijače; dropovico, slivovico in razne druge likerje; razna piva. Dovažam na dom; pismena naročila točno izvršujem. O moji postrežbi se lahko prepričate pri mojih odjemalcih. Rojakom se toplo priporočam.

Profesor LONG'S
MAGNETIC COMB
povspesi rast in zabrani izpadanje las. Odstrani luske, okrepi in izboljša kožo ter oživi rast las. Cena temu Prof. Long's Magnetic glavniku je en dolar. Pišite ponj danes. Naslovite:

NOVELTY SALES COMB P. O. Box 1352 PITTSBURGH, PA.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandere, zastave, regalje, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, veržico, privecke, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi nas za zene vprašate. Upranje Vas stane le 2c. pa si boste prihranili dolarje.

Čenike, več vrst pošiljamo brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa., Box 323.

Nov uzoren pisalni stroj!

The No. 9
OLIVER
The Standard Visible Writer

KUPITE GA SEDAJ!

Da, triumf na tem polju je tu!
Ravno je prišel — in prišel leta, predno so ga izvedenci pričakovali. Izdelovalci so delali celo življenje, da dobijo ta idealni stroj. Oliver je zopet zmagal kot je zmagal, ko smo dali svetu prvi vidljivi stroj.

Gotovo ni pisalnega stroja na svetu, ki bi bil sličen novemu Oliver "9". Mislite na tako nežen pritisk, da bi stopinja mačice pritisnila tipke!

POZOR! **SVARILO!**

Najnovejša iznajdba, katere je opaziti na tem stroju, kontrolira vse Oliver. Celo naši prejšnji modeli — slavni kot so bili — niso imeli dvojne premikača.

Ta daje celo kontrolo 80 žrk in znamenj v mala prsta leve in desne roke. In ta vam pusti, da jih pišete le s 28 tipkami, najmanjšim številom na kateremkoli pisalnem stroju.

Pisanci na vse druge stroje lahko rabijo Oliver "9" — takoj ter hitreje in lažje.

17 CENTOV NA DAN!

Zapomnite si, da pe ta najnovejši Oliver "9" največja vrednost, kar se jo je kdaj dalo v kakem pisalnem stroju. On ima vse prejšnje posebne iznajdbe — vidno pisavo, avtomatični "spacer", 6 in 1/2 unče touch ter dodatno poljubni premikač, izmenjalni trak ter vse najnovejšje iznajdbe.

Kljub temu pa smo se odločili, da ga prodajamo vsakemu po našem slavnem načrtu — 17 centov na dan. Sedaj si more vsakdo nabaviti ta najboljši pisalni stroj, s slavnim PRIN-
TYPE, ki piše kot tisk.

Še danes pišite za vse posameznosti in bodite med prvimi, ki bodo poznali čuda tega pisalnega stroja. Spoznajta, zakaj se poslužujejo tipisti, delodajalci in privatniki povsod Oliver pisalnega stroja. Odpošljite dopisnico takoj. Nikakih obveznosti. Veselilo nas bo pojasniti vam vse.

THE OLIVER TYPEWRITER CO.,
310 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Iz modernega sveta.

Roman. Pisal Fr. S. Finšgar.

(Nadaljevanje.)

XVIII.

Od daleč je bilo čuti v spečem vazduhu petero udarec na veliki zvon. Tedaj se je pojavilo osmero oseb na pesčeni planici pri Črnem bajerju. Nadzornik Seme in adjunkt Prosenee sta se sliša vsaki s svojim spremstvom. Bila sta dva zdravnika in sekundantje. Jutro je bilo hladno, iz bajerja je kipele megla, z drevja so padale rosne kaplje. Ker je bilo še premršno, so določili sekundantje, da počekajo četr ure.

Nadzornik je govoril s stotnikom Auberjem in nadporočnikom Virantom. Na obeh se mu je poznalo, da ni zatisnil celo noč očesa. V govoru se je silil, da bi kazal veliko malomarnost. Toda glas se mu je tresel, stavki so bili kakor bi metal odtrgane kosce neke celote na cesto. Njegovo lice je bilo blede. Na straneh so utripali živci in dobro se je poznalo, da stisne večkrat zobe, ko so mu zadrgalele čuljosti.

"Mir! Pogum!" mu je prigovarjal nadporočnik Virant in ga vedel nekoliko proč od mesta, kjer sta zdravnika odpela šatulje in kjer so sekundantje pripravljali sablje. Seme se je oddaljil za nekaj korakov. V njegovem sreču je kipele megla. Kletev se je divjala, besno sovraštvo je divjalo in pri vseh sataninih se je rotil, da pozove ob prvi priklji zdravnika Sluga na dvoboj, da ga razseka za guljaš in se tako značuje nad njim, ki je pravzaprav povod, da se mu je upravitkar meriti s tem človekom, ki ga brčkone premeča. Ob tej misli pa mu je takoj upal pogum. Vedel je, kako izvrsten borec je Prosenee. Res ni izvojeval še nobenega dvoboja in bo morda danes manj srečen, ko zagleda ostrino nasprotnikove sablje, ki bo hlepela po njegovi krvi. Spomnil se je še enkrat na Laci, akteri je pisal nocoj dolgo, dolgo pismo, ki ga ji vroci tajno klešan, če pade ali če bi bil nevarno ranjen. In tedaj je zopet skoro začel velike rane, da bi s krvjo dokazal Laci, kako silno jo ljubi, kako resnično so njegove prisage. Ona bo brala pismo, njen ponos bo znagan, padla mu bo v naročje in on bo srečen —

Prosenee je prišel na pozorišče miren kakor kip. Na obrazu je bilo nekaj oblačnega. Toda njegove misli so bile jasne, njegovi živci kakor ob pisarniškem pultu. Govoril ni s nikomur. Brki so bili grozno pobeseni. Ko je izvedel, da počakata še četr ure, se je z dolgimi koraki oddaljil in sedel na parobek ob bajerju. V njem je bila voda mračna, skoro črna. Suho bičje je rastle gosto po njem in gledalo v dolgih bilkah nad gladino. Pri izlivu je voda šumela monotono pesem čez pokvarjeni jez zapuščenega mlina.

Prosenee je go dobro zavedal,

Sablji se dvigneta. Velikanska adjunktova roka se iztegne kakor železen kij. Konici sabelj se dotakneta. C-r-r-rink! Semenova sablja se je stresla.

Samo trenutek miru. Nato je zavnelo. Seme je navalil na adjunkta z divjo silo. Proseneu je izginila zadnja kaplja krvi z obraza. Umaknil se je za korak in se samo branil. Njegove oči so se vsesale na konico Semenove sablje. Iztegnjena roka pa je tkala s sabljo iz tisoč kolo barčkov tako gosto mrežo, da je ni bilo mogoče prodreti z nobenim udarcem. Jekla so zvenela in se krhala. Seme je bil s silo obupan, adjunkt je pa študiral udarce in jih odbijal z lahkoto, kakor bi padala žoga na sabljo. Kar se nagne Prosenee naprej in se malee priklji. Sekundantje so vsi hkrati imeli isto misel: Nadzornik je izgubljen! Tedaj je že zasicalo po vazduhu, krvava iskrica je šinila kvišku in Semenova sablja je ležala na pesku. Komaj pa se je pokazala iskrica, se je že dvignila strašna kijasta roka adjunktova in z vso silo zapodila

I. I. Kraszewski:

UMIRAJOČI.

ZGODOVINSKI ROMAN.

(Za "Glas Naroda" priredil J. T.)

27

(Nadaljevanje).

DRUGA KNJIGA.

I.

Nekega jesenskega večera je bilo v Viničarskem predmestju zelo pusto. — Dež je pršil iz megle, na cesti ni bilo nobene žive duše. V Nagelnici je brlela luč.

Čudno, pan Zembrinski je legal zgodaj k počitku. Po cesti je prišel visok, tršat človek in oprezno gledal na vse strani.

Slednjič je potrkal na vrata Nagelnice. — V veži so se začeli koraki. Odprl mu je Zembrinski in ga odvedel v sprejemnico.

— Zakasnil si se Jalovec. — Je rekel gospodar.

— Slabo vreme, slabo vreme — je odvrnil prišlec. — Konj ni nič kaj posebnega, razen tega je bilo pa tudi dosti dela.

— Ali si dosti izvedel?

— Vse, kar je bilo mogoče. — V palači sicer nisem bil, toda tam imam precej svojih ljudi. — Povedali so mi vse, kar so videli.

— Kaj je novega? — ga je vprašal Zembrinski nestržno. — Po več vse, od začetka do konca. — Zame je vsaka malenkost izvanredno velike važnosti.

— Vrijamem, vrijamem. — Zdaj pa vprašajte. — Jaz ne vem, kaj vas najbolj zanima.

— Ali se je vrnil mladi knez iz Varšave?

— Da, vrnil se je bil nekega večera. — Prenočeval je pri Gozdowskim. — Naslednje jutro je odšel k očetu. — Starec bi bil kmalo podivjal od jeze.

Zembrinski se je zarežal in si začel meti roke.

— No, kaj še več?

— Zatem so poslali po knezoškofa. — Vršilo se je posvetovanje, pri katerem je bilo dosti prepira in upitja. — Sklenili so, da bodo povabili upnike v Bransk.

— Hm, upnike — se je zasmejal Zembrinski. — Upnike, da. — In kaj še drugega?

— Grof Moščinski je poslal v Bransk pismo, ki je zadelo starca kot strela iz jasnega.

— In kaj še?

— Vsi od prvega do zadnjega so potrti. — Samo starec je miren.

— Njega so prepričali.

Zembrinski se je zopet zasmejal.

— Vidite, vse sem izvedel, kar je bilo v moji moči. — Rečem vam, da bi kdo drugi ne mogel tega. — Izvedel sem pa še nekaj, in to mislim, da mi boste posebej plačali. — Ravno zaraditega sem se nekoliko zakasnil.

— Kaj pa? — Kaj pa? — je vprašal starec in skočil k njemu.

— Ko so se o vsem dogovorili, sem izvedel, da je odpotoval Gozdowski v Lublin. — Jaz sem šel za njim.

— Torej je bil v Lublinu?

— Seveda je bil. — Toda, kot sem že rekel, za to me morate posebej plačati. — Peljal se je v predmestje Skoko k Garbovskemu.

On je njegov bratranec. — Zvečer je šel v gostilno ter skoro celo noč pil z mladim Garbovskim. — Naslednji dan je šel zopet k očetu.

Prosil ga je, naj posodi knezom denar, da bodo lahko plačali svoje dolgovce.

— In kaj je rekel?

— Povedal mu je, da ni padel na glavo. — Nazadnje mu je pa vseeno obljubil.

— Kaj, denar mu je obljubil? — Moj Bog, kakšen norec je ta človek!

— Bog ve, na kak način ga je prepričal. — Slednjič sta celo sklenila, da bo vzel sina v Bransk.

Zembrinski je ježno pogledal in stisnil pest.

— Ne, tega ne bodo doživeli — je zakričal. — Ne, to se ne more, to se ne zgodi. — Ali sem res delal celo življenje zastonj?

— Proketo, proketo!

— Prosim vas, dajte mi nagrado — se je oglašil pomočnik.

— Najraje bi ti dal nagrado s pestjo. — Toda, to ni tvoja krivda. — Bog ti plačaj. — Rubelj imaš dovolj.

— To je premalo, gospod. — Dva dni sem moral prisluškovati in pripravljati, predno sem izvedel.

— No, se bova že poravnala. — Pusti me v miru. — Ali je Gozdowski že odpotoval?

— Seveda, takoj zatem se je podal na pot.

— Ali se bo posvetovanje kmalo vršilo?

— Ne vem. — Najbrže bo skušal pregovoriti kneza, da bo dal Stelo njegovemu sinu.

— Ne, to se ne sme zgoditi. — Pod nikakim pogojem, na noben način. — Dobro, opravil si.

— Gospod, kje naj iščem prenočišče?

— Pri meni ne moreš prenočiti.

— Jaz ne grem nikamor.

— Kje hočeš prenočiti? — Jaz imam samo eno posteljo, Liska pa spi na slami.

— Za ves svet ne grem nočoj v tem blatu v mesto.

— No, če že ravno hočeš... Toda živi duši ne smeš povedati, da si pri meni prenočeval. — Za menoj!

Po teh besedah je vzel z mize svetilko in odšel v drugo sobo. — Taja je bil v tleh skriven pokrov, katerega je odstranil. — Šla sta po raznih stopnicah in vežah ter dospela slednjič v malo sobico, ki ni imela nobenega okna. — V kotu je stala postelja.

— Če te ni strah, spi tukaj — je rekel Zembrinski.

— Kaj bi me bilo strah.

— No pa leži.

— Luč mi morate pustiti.

— Lahko noč.

— Lahko noč.

— Poslušaj, Jalovec, če zineš komu le besedico, da imam v hiši to skrivališče...

— Ne bojte se. — Jaz znam molčati.

Zembrinskega koraki so se izgubili na stopnicah in v veži.

Jalovec je ležal na postelji in premišljeval.

— Zakaj ima vendar starec to skrivališče? — Morda ima tukaj denar?

Tiho je vstal s postelje in začel svetiti po kotih.

V sobi je bila sredi stene slika starega moža. — Jalovec je sliko dvignil in opazil za njo v steni mala vratica. — Odprl jih je. — Vratica so vodila v malo shrambo, polno listin.

— Aha — je vzliknil sam pri sebi — tukaj ima torej zaklade.

Začel je brskati po papirju, toda o denarju ni bilo nobenega sledu. — Prav na dnu je ležal šop napolnjenih papirjev.

Snel je ovitek in začel brati.

"DNEVNIK".

1795. 1. januarja.

Ker mi je določila usoda, da bo z mojo smrtjo izbrisan spomin name, sem sklenil pisati dnevnik. — Vse, kar je zapisano v njem, je resnično od prve do zadnje besede. —

Zadnjega decembra.

S knezom smo dospeli v Bransk. — Kneginja bo prišla tedaj, ko bo vse pripravljeno in urejeno. Najeli so veliko rokodelcev in poslov. Knez se na nikogar ne zanese, ampak vse sam nadzoruje.

15. januarja.

Dela je toliko, da res ne vemo, kaj bi počeli. — Jaz naročujem za kneza razne potrebščine.

5. februarja.

Danes bo prišel kneza obiskat njegov brat škof. Mož je nekoliko pohabljen, sicer je pa na videz dober človek.

20. marca.

Dela je vedno več. — Knez ne dovoli ljudem nobenega počitka. — Tudi sam včasih kaj dela. — Možak je silno razburljiv. — Škof je za Velikonočo odpotoval.

Maj.

Palača bo kmalo čisto restavrirana. — Sobe, v katerih bo stanovala knezova družina, so krasne. — Zdaj je tukaj tudi polkovnik Hugon, generalov brat.

1796.

Že dolgo časa nisem nič pisal. — Zdaj je malo manj dela, ker so vsa popravila končana. — Kneginja bo prišla meseca maja. — Tedaj se bodo baje vršile velike slavnosti. — S knezom nisva prav posebna prijatelja. — Po strani me gleda in mi vedno kaj očita.

(Dalje prihodnjič).

To in ono.

"Neue Zürcher Zeitung" piše dne 23. sept.: Italija zahteva na podlagi neke pravice, katero pravico je pa Italija sama naredila, lastninsko pravico do Primorja, Istre in Jadranskega morja, nadalje na dalmatinske otoke in dalmatinsko obrežje, kljub temu, da je prebivalstvo teh zemelj izključno slovensko. To slovensko prebivalstvo se nahaja že decenija v ljuti borbi z Italijani, ki so deloma z nasilnostjo, deloma s protakejijo avstrijske vlade skušali ugonobiti slovenski element in se jim je deloma jako posrečilo. To je bil tudi vzrok, da je bila avstrijska vlada neprestano napadana od strani Slovanov, ker ni hotela narediti ničesar, da ugonobi italijansko agitacijo na jugoslovanskem ozemlju.

Kdo toraj bolj spoštuje princip narodnosti: Dunaj ali Rim?

Cene raznih tržnin produktom so bile dne 8. sept. v Srbiji jako znižane. N. pr. cna kokoš je veljala 1 K 80 vin., kilo paprike 20 vin., kilo čebule 35 vin., kilo sladkornja 3 K. ("Utro", 9. sept.)

IŠČE SE MOŽE, sposobne govoriti več tujih jezikov, ki lahko zaslužijo v prostem času od \$5 do \$10 na dan. Oglašite se na: 5026 Jenkins Arcade, Pittsburgh, Pa.

Rad bi zvedel za naslov svojega prijatelja, ki je bil letos za en dan in eno noč pri meni in lanskoto leto pa dalje časa z nekim prijateljem, ki je letos nazaj prišel in pravi da tudi ni zanj ne ve. Da ostanemo prijatelji, naj poravnava račun, pa bo mirna Bosna. — Michael Bojaga, Box 194, La Grange, Ill. No. 47. (3-4-11)

OGLAS. Cenjenim rojakom priporočam svojo

NARAVNA VINA.

iz najboljšega grozdja.

Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal. \$6.50, 27 do 28 gal. \$15.50, 50 gal. \$27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25. Lanskoto belo vino 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25, rdeče vino 27 do 28 galon \$12.50, 50 galon \$22.50. — 100 proof močan tropinjevski 4 1/2 gal. \$12, 10 gal. pa \$25. Pri omenjenih cenah je vket tudi vojni davak na vino. — Potovalni agent je rojak M. Engel.

Splošnoizjemen

G. JACKSON

Box 161 St. Helena, Cal.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja FRANCA ZADNIK, podomače Klančarjev, iz vasi Pregarje. Kdor ve za njegov naslov, naj ga mi blagovoli naznani, za kar mu bom zelo hvaležen, ali naj se pa sam javi. Victor Tomažič, Box 1, Camp 39, Cheat Bridge, W. Va. (1-3-11)

IŠČEM ŽENSKO za gospodinjstvo; imam tri neodrasle otroke. Vzemem tudi mati z enim ali dvema otrokoma, Slovenko ali Hrvatiko. Plača po dogovoru. Frank Zupan, Box 124, Maryville, Ill. (2-3-11)

IŠČEM SLUŽKINJO za pomoč v kuhinji. Plača od \$25 do \$30. Katero vesel, naj se oglašuje na naslov: Tony Zadel, Box 527, Camp 72, Davis, W. Va. (1-3-11)

POZOR, SLOVENCE! Slovence, farmar, išče pošteno Slovenko za gospodinjstvo. Imam le po urejeno farmo in dva otroke, pa sem brez gospodinjke, ker mi je žena umrla. Pisma naslovite: Farmer Lojze, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (31-10-2-11)

Rad bi zvedel za naslov svojega prijatelja, ki je bil letos za en dan in eno noč pri meni in lanskoto leto pa dalje časa z nekim prijateljem, ki je letos nazaj prišel in pravi da tudi ni zanj ne ve. Da ostanemo prijatelji, naj poravnava račun, pa bo mirna Bosna. — Michael Bojaga, Box 194, La Grange, Ill. No. 47. (3-4-11)

OGLAS. Cenjenim rojakom priporočam svojo

NARAVNA VINA.

iz najboljšega grozdja.

Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal. \$6.50, 27 do 28 gal. \$15.50, 50 gal. \$27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25. Lanskoto belo vino 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25, rdeče vino 27 do 28 galon \$12.50, 50 galon \$22.50. — 100 proof močan tropinjevski 4 1/2 gal. \$12, 10 gal. pa \$25. Pri omenjenih cenah je vket tudi vojni davak na vino. — Potovalni agent je rojak M. Engel.

Splošnoizjemen

G. JACKSON

Box 161 St. Helena, Cal.

POZOR ROJAKI!

V "Glasu Naroda" vamila za vsakega rojak, kakor tudi za vsakega brata in brado. Od tega namreč znanstvo v delu tedaj krasni gosti in dolgi kase kakor tudi medtem krasni brki in brada in nabode odpadali in odvali. Normalizem, klobučni ali trgajoje v rokah, nogah in v križu, v osemih dneh popolnoma odpravim, rane, opake in, bole, ture, krate in grinte, potne noge kur e česa, celine in per dneš popolnoma odpravim. Kdor bi svoje zdravila brez uspeha rabil mi jancim za \$500. Pišite takoj po čenik, ki se tak si pošiljam zastonj.

JACOB WAKOIO,

6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v Pensyl vaniji naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naroč aino za "Glas Naroda" in izdajati ozadevna potrdila. — Upati je la mn bodo šli rojaki v vseh ostrih na rok.

Uredništvo.

Brezplačen nasvet in pouč priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje priseljence ter jim pomaga, če so bili nelepajeni, oropani ali če so s nji mi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljani Združenih držav, kjer se oglašiti za državljane iste listine.

Sorodniki naj bi čakali dovo došle priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite: STATE DEPARTMENT OF LABOR, BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION, Newyorški urad:

230, 5th Ave., Room 2012.

Odprt vsak dan od devetih do polnoči do petih popoldne in od sredah od osme do devete ure sveder.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Morgan Building. Odprt vsak dan od devetih popoldne do petih popoldne in ob sredah od sedme do devete ure sveder.

Dr. LORENZ, Specialist moških bolezni.

Jas sem edini hrvaško govoreči specialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.

DR. LORENZ, 644 Penn. Av. II. nadst. na ulico.

Uradne ure: dnevno od 9. do popoldne do 8. ure sveder. V petkih od 9. popoldne do 2. popoldne. Nedeljo od 10. dop. do 2. popol.

(1-4-11)

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLAND STREET, NEW YORK, N. Y. IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti meriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obnrite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE
DRUGE JEZIKE.

UNI'SKO ORGANIZIRA?

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:

Slovenic Publishing Co.

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav,
Velikost je 21 pri 28 palcih.

CENA 15 CENTOV.

Zadaj je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi
STENSKO MAPO CELE EVROPE \$1.50

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZJE-
DINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET,
CENA \$1.50.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DAL-
MACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. —
CENA JE 15 CENTOV.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa ko-
lonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

CENA SAMO 25 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt St.,

New York, N. Y.

Kaj je vojna?

Rojakom v Ameriki je znana vojna le iz časniških poročil, iz raznih opisov in pripovedovanj, v resnici je pa ne poznajo in niti ne slutijo, kakšne so njene grozote.

Največja zločinstva

kar jih pomni človeštvo, se izvršujejo zdaj v Evropi. Ljudje stradajo, trpe in umirajo ter zastonj čakajo rešitve.

"Boj proti boju"

to bi morala biti deviza vsakega človeka dvajsetega stoletja. Žal, da imajo še vedno največjo besodo vladarji in diplomati, ki po svoji volji delajo in ukrepejo, kar je

slabo za narod.

Med ameriškimi Slovenci bi ne smelo biti niti enega, ki bi ne bral knjige slavne pisateljice Berte Suttnerjeve

"Doli z orožjem!"

Knjig imamo le še malo v zalogi in zato naj jo vsak, ki jo hoče imeti, čimprej naroči. — Stane 50 centov.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.